

गिरीबन्धु बगानको ३४० बिघामाथि ‘चलखेल’

भूमाफियाको सञ्जालद्वारा गिरीबन्धु टि-इस्टेटको जमिन बिक्रीवितरण सुरु

मुद्दा संवैधानिक इजलासमा छदै भन्डै ५० करोडको जग्गा बिक्री-बैना

भापास्थित गिरीबन्धु टि-इस्टेटको बगान ।

■ देवेन्द्र भट्टराई (भापा)

पूर्व-पश्चिम राजमार्गको विर्तामोड-चारआली खण्ड वारपार देखिने गिरीबन्धु टि-इस्टेटमा हदबन्दीको प्रबन्ध खुला गर्दै जग्गा सञ्चालन र बिक्रीवितरण गरिने भनेर प्रारम्भिक सूचना सार्वजनिक हुनासाथै ५० करोड बराबरको जग्गा बिक्री-बैना भइसकेको पाइएको छ ।

भूमाफिया तथा विक्रेताको सञ्जालबाट गिरीबन्धुको भन्डै ३ सय ४० बिघा जमिनको भित्रभित्रै किता निर्धारण र १ बिघा बराबर १ सेयरका हिसावमा बैनास्वरूप बिक्रीवितरण सुरु भएको पाइएको हो । चलनचल्तीको बजारभाउमा प्रतिधुर ५ देखि १० लाख रुपैयाँ (प्रतिकट्टा १ देखि २ करोड रुपैयाँ) सम्म पर्ने विर्तामोड आसपासको जमिन खरिद गर्न स्थानीय हाउजिङ व्यवसायी, व्यापारी, बोर्डिङ सञ्चालकदेखि केही राजनीतिकर्मी र ठूला डिलर (गाडी, पेय पदार्थ, रियल इस्टेट) सम्मले बैना बुझाइसकेका छन् । यो जग्गा व्यवस्थापनमा जोडिएका स्थानीय विष्णुबहादुर राईका अनुसार अहिले बैनास्वरूप यो रकम उठाइएको भए पनि जग्गाको अन्तिम मूल्य र सर्तबारे अन्तिम निर्णय भइसकेको छैन ।

भूमाफियाले मूल्य र सर्तबारे अन्तिम निर्णय नगर्नुका पछाडि यसको संवैधानिक तथा कानुनी अड्कन छ । तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारको २०७८ वैशाख ७ मा बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले तत्कालीन कानूनको अवरोध हटाउँदै 'गिरीबन्धु चिया बगानको जग्गा सट्टापट्टा वा स्थानान्तरणका लागि अनुमति दिने' निर्णय गरेको थियो । मन्त्रिपरिषद् निर्णयले गिरीबन्धु चिया बगानको जग्गा सट्टापट्टा वा स्थानान्तरणका लागि

तपाईंलाई पनि निकै फाइदा हुनेछ भन्थे, प्रलोभन आइरहन्थे, तर यो काम ठीक होइन भन्ने लाग्यो र म चुपै लागिरहँ

● केंदार न्यौपाने, पूर्वसचिव

अन्तर्वार्ता पृष्ठ ११

अनुमति दिएर ऐन नै संशोधन गरेपछि 'यो संविधानको प्रावधानसँग बाझिएको र यसमा नीतिगत भ्रष्टाचारको स्थिति रहेको' भन्दै अधिवक्ता ओमप्रकाश अर्यालले २०७८ भदौ २ मा सर्वोच्चमा रिट दिएका थिए । २०७८ फागुन २७ मा सर्वोच्चको संवैधानिक इजलासले मन्त्रिपरिषद् निर्णय कार्यान्वयन नगर्न अन्तरिम आदेश दिएको थियो । संशोधनमा आएको भूमि ऐन 'समाजवादउन्मुख राज्य प्रणालीको विरुद्ध'

रहेको र भूमिको व्यापारीकरण निषेधित विषय रहेको भन्दै अर्यालले रिट हालेका थिए । यसबारे अदालतको संवैधानिक इजलासमा अर्को पेसी असोज १७ लाई तोकिएको छ ।

उक्त अन्तरिम आदेश र सर्वोच्चमा मुद्दा विचाराधीन रहेकै अवस्थामा जग्गा खरिदबिक्रीको चलखेल सुरु भएको हो । 'गिरीबन्धु चिया बगानको जमिन कानूनसम्मत रूपमा खरिद गर्न सकिने निर्णय आएपछि र यही आधारमा हकदारले आश्वस्त तुल्याएपछि केही पैसा गिरीबन्धुलाई बैनास्वरूप दिएको हुँ,' विर्तामोडस्थित शिवम् हाउजिङका प्रबन्धक मनोज प्रसाईले कान्तिपुरसँग भने, 'म मात्रै होइन, भापादेखि काठमाडौंसम्मका धेरै साथीले यसरी बैना दिएका छन् । कम्तीमा २ लाखदेखि १ करोड रुपैयाँसम्म बैना बुझाउनेमा मेरो अनुमानमा ५ सय जनाजति होलान् ।'

गिरीबन्धु बगानको जग्गा साटफेरदेखि बिक्री प्रबन्धसम्म जुटेका स्थानीय व्यवसायी विष्णुबहादुर राईले सावभौम संसद् र सरकारले दिएको कार्यादेश तथा निर्णयअनुसार जग्गा साटफेरका लागि भापा गाउँपालिका, हल्दीबारी र अन्यत्र उपयुक्त जग्गा खोज्ने काम भइरहेको जानकारी दिए । यो प्रकरणमा गिरीबन्धुका तर्फबाट बहस पैरवी गरिरहेका वरिष्ठ अधिवक्ता टंक उप्रेतीले 'गिरीबन्धुलाई लिएर सामाजिक सञ्जालमा बढी नकारात्मक सूचनाहरू आइरहेको' प्रतिक्रिया दिए । 'विगतमा ऐन/नियम नबन्दै मन्त्रिपरिषद्ले निर्णय गरेर गिरीबन्धुका ५१ बिघा जमिन साटफेर भएकै हो, घाटामा गएका, चलन नसकेका वा टाट पल्टेका उद्योगलाई सट्टापट्टा गर्न सकिने भन्दै भूमिसुधार ऐन संशोधन भएपछि नियमअनुसार काम हुन लागेको हो,' उप्रेतीले भने । **बाँकी पृष्ठ ११**

खाडीको सट्टा सैलुन चलाउन जुम्ला

खलंगामा मधेशबाट आएका २० जनाको सैलुन

■ डीबी बुढा (जुम्ला)

गाउँका प्रायः युवा कामको खोजीमा खाडीतिर हिँडिरहेका बेला तराईको जिल्ला धनुषाको हंसपुर-३ का उमेश ठाकुर भने हिमाली जिल्ला जुम्लातिर उक्लिए । कपाल काट्ने पुख्र्यौली पैसा पछ्याउँदै तराईको रामताप बिसेर उनी चार वर्षअघि जुम्लाको खलंगा पुगेका हुन् । जुम्ला उक्लिएर सैलुन खोले उनी एक्ला होइनन्, २०७० सालमा सुर्खेत-जुम्ला कर्णाली राजमार्ग सञ्चालनमा आएसँगै उमेशका मामा शिवनारायण ठाकुरले जुम्ला आएर सैलुन खोलेका थिए ।

मामाको पछि लागेर पहिलो पटक जुम्ला आइपुग्दा उनको मनमा कर्णालीमा साह्रै दुख होला भन्ने लागेको रहेछ । 'हिमाली जिल्ला निकै विकट होला, भीरैभीरको बाटो हिँडनुपर्ने भन्ने अनुमान थियो, तर पहिलो पटक आइपुग्दा म दंग परें,'

सिरहा लक्ष्मीपुरका पुष्कर ठाकुर हिमाली जिल्ला जुम्लामा कपाल काट्दै ।

खलंगामा सगरमाथा हेयरकटिङ चलाइरहेका उमेशले भने, 'कर्णाली दुर्गम मात्रै रहेनछ, आम्सानीका सम्भावनाको खानी पनि रहेछ ।'

उनका बाबु हिरालाल पुख्र्यौली पैसा छाडेर गाउँमै खेतीपाती गरिरहेका छन् । चार कक्षासम्म मात्रै पढेका उमेशलाई भने मिहिनेत गर्ने

हो भने स्वदेशमै बसिखान सकिंदो रहेछ भन्ने अनुभव भएको छ । उनका अनुसार दैनिक १ हजारदेखि अधिकतम ३ हजारसम्म कमाइ हुन्छ । पैसा कमाउनकै लागि विदेश गइराख्नु नपर्ने रहेछ । अलिकति मिहिनेत गरे स्वदेशमै आम्दानी हुने बाटा रहेछन्,' उनले खाने, 'बस्ने खर्च कटाएर औसत मासिक ५० हजार घर पठाइरहेको छु ।'

जुम्लामा सैलुन भित्रिएको कर्णाली राजमार्ग खुलेपछि हो । सुर्खेत-जुम्ला गाडी चलेपछि जुम्ला आइपुगेको शिवनारायण बताउँछन् । त्यसअघि धेरैजसो स्थानीय कैची किनेर कपाल काट्ने गरेको उनले सुनाए । उमेश आउँदा पनि सुरुमा सैलुन खासै चलेको थिएन । 'कपाल काट्न पनि पैसा हाल्नुपर्छ र भन्थे,' उनले भने, 'जागिरहरूले कपाल काट्न थालेपछि विस्तारै स्थानीय युवा पनि सैलुनमा आउन थाले ।' **बाँकी पृष्ठ ११**

सुन तस्करसँग २५६ पटक संवाद गरेका महारा बाबुछोरा अनुसन्धानबाहिरै

कल रेकर्डसहित विवरण समेटिएको अभियोगपत्र अदालतमा दायर भएको ४७ दिन बितिसक्दा पनि सोधपुछसमेत भएको छैन

■ मातृका दाहाल (काठमाडौं)

विद्युतीय चुरोट (भेप) मा लुकाएर भित्र्याइएको तस्करीको सुन प्रकरणमा जोडिएका पूर्वसभामुख एवं सत्तारूढ माओवादीका उपाध्यक्ष कृष्णबहादुर महारा भन्ने अनुसन्धानको दायराबाहिर छन् । जबकि प्रहरीले जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाडौँमा पेस भएको आरोपपत्रमा महारा बाबुछोराको सुन तस्कर्सँग टेलिफोन सम्पर्क भएको कल डिटेल रेकर्डसमेत उल्लेख छ । विवरण पेस भएको ४७ दिन बितिसक्दासमेत उनीहरूमाथि प्रहरीले सामान्य सोधपुछसमेत गरेको छैन ।

२०७९ पुस १० मा दुवईबाट चिनियाँ नागरिक दाओजिन वाङसहितको गिरोहले भेपभित्र लुकाएर करिब ९ केजी सुन व्यापारीको थियो । जाँचपासका क्रममा भेप शंकास्पद देखिएपछि भन्सारले जफत गरी गोदाममा राखेको थियो । भेप जफतपछि अत्तालिएको गिरोहले पूर्वसभामुख महारा र छोरा राहुलमाफत

सामान छुटाउन दबाव दिएको अनुसन्धानबाट खुलिसकेको छ । भेप छुटाउनकै लागि चिनियाँ तस्करी वाङसँग महाराले छोरा निर्मलको फोनमाफत ११ पटक कुराकानी गरेको तथ्य पनि पुष्टि भइसकेको छ । विमानस्थल भन्सार प्रमुख अरुण पोखरेललाई पनि महाराले सम्पर्क गरी 'राहुल आउँछ, होईन्होला' भनेको स्रोत बताउँछ । राहुललाई सुन तस्करी वाङले ६४ पटक र राहुलले दाओजिनलाई १ सय ३१ पटक सम्पर्क गरेको देखिन्छ । हाल फरार असिन

भनिने अर्का चिनियाँ तस्करीलाई राहुलले ३ पटक सम्पर्क गरेका थिए । राहुलले नै फरार रहेका अर्का व्यक्ति लोकेन्द्र पौडेललाई ३६ पटक फोन सम्पर्क गरेको देखिन्छ । महाराले छोरा निर्मलको फोनमाफत ११ पटक कुराकानी गरेका छन् । यी सबैसहित महाराका बाबुछोराले सुन तस्करी र यसको नेटवर्कमा रहेका गिरोहसँग समेत २ सय ५६ पटक संवाद गरेको प्राविधिक अनुसन्धानले पनि पुष्टि गरिसकेको छ ।

प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान व्यूरो (सीआईबी) ले सुन प्रकरण र महाराका बाबुछोराको कनेक्सन खुलाइसकेको छ । सुन भएका भेप जफत गरेर भन्सारले गोदाममा राखेकामा पछि त्यहीँबाट चोरी भएको थियो । प्रमुख अरुण पोखरेललाई पनि महाराले सम्पर्क गरी 'राहुल आउँछ, होईन्होला' भनेको स्रोत बताउँछ । राहुललाई सुन तस्करी वाङले ६४ पटक र राहुलले दाओजिनलाई १ सय ३१ पटक सम्पर्क गरेको देखिन्छ । हाल फरार असिन

। मित्र

पुख्र्यौली भूमिमा थाई नेपाली

● थाइल्यान्डमा बस्दै आएकाहरु पुख्र्यौली खोज्दै नेपालमा

मंगलबारको अनुमानित अधिकतम तापक्रम (संलग्न यस्ता)

धनगढी	३३-३४°
जुम्ला	२५-२७°
पोखरा	३०-३२°
भैरहवा	३३-३४°
काठमाडौँ	२८-३०°
जनकपुर	३२-३४°
विराटनगर	३१-३३°

। गजब छ बा ! अविन

पैसा उस्को नाम ठेगाना ल्याउनेस् । हामी छानविन गरम्सा ।... ठूलो मान्छे हैन र'छ भने लखेटम्सा नि !

www.okhatinepal.com

Made in Nepal

AYURVEDIC OKHATI®

स्वास्थ्यको लागि ओखती जडीबुटीको शक्ति ओखती

उपयोगिता:- रुघा-खोकी, नाक बन्द, जोर्नी दुखेको, जीउ दुखेको, दाँत दुखेको, थकान, मांसपेसी दुखेको, मर्केको र टाउको दुखेको अवस्थामा उपयोगी तथा प्रभावकारी तेल

दाँत दुखाई तथा गिजा समस्याको लागि विशेष प्रभावकारी

पुर्ख्यौली भूमिमा थाई नेपाली

३-४ पुस्तादेखि थाइल्यान्डमा बस्दै आएकाहरू पुर्ख्यौली भूमिको साइनोले तानेपछि घुमफिर र नाता-सम्बन्ध खोज्दै नेपालमा

■ पर्वत पोर्तेल (कापा)

पहिलो पटक नेपाल घुम्न आएका थाई नागरिक शान्ति गिरी यहाँका हरेक कुरामा आत्मीयताको अनुभूति सँगालिरहेका छन्। नर्सगालुन पनि किन, ४२ वर्षअघि बैककमा जन्मेका गिरी परिवारको इतिहास नेपालसँग जो जोडिएको छ। थाई नेपाली संघ केन्द्रीय शिक्षा विभागका प्रमुख शान्तिका पिता शिव ६० वर्षअघि बर्मा हुँदै थाइल्यान्ड पुगेका थिए। 'मेरा पिताजी बर्मा हुँदै थाइल्यान्डको पिलोक पुगेर खानीमा काम गर्नुभयो,' थाई मिश्रित नेपाली भाषामा शान्तिले सुनाए, 'धेरै पछि बैकक पुगेपछि म जन्मिएँ।'

भदौको पहिलो साता शान्तिसँगै नेपाल आएका नेपाली मूलका ५० थाई नागरिकको उनकै जस्तो अनुभूति छ। तेश्रो देश पुनर्वासका क्रममा अमेरिका पुगेका भुटानी शरणार्थीले इन्टरनेसनल वेल्फेयर एन्ड सर्पोट फाउन्डेसन नामक सामाजिक संस्था खोलेका छन्। उक्त संस्थाले आयोजना गरेको 'मेरो भ्वाइस युनिभर्स' र 'मेरो डान्स युनिभर्स' रियालिटी शोको शान्द फिनालेमा सहभागी थाई नेपाली खुसी काकीलाई उत्साह भर्न र त्यही मेसोमा पुर्खाको यातथ्यले घुम्ने योजना बनाएर आफूहरू नेपाल आएको उनीहरूले बताए।

खुसीले डान्स युनिभर्सको उपाधि जितेपछि यहाँ आएका थाई नेपालीमध्ये केही स्वदेश फर्किसकेका छन् भने त्यसैमध्येका केही आफ्ना पुर्खाको यातथ्यले घुमफिर गरिरहेका छन्। शान्तिसँगै नेपाल आएका थाई नागरिक अर्जुन भट्टराई, रामु खनाल र विनोद पाण्डे दम्पती घुमघामकै क्रममा बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनी हुँदै अहिले पूर्वको भाषासम्म पुगेका छन्। गिरी परिवार बैककबाट ८ सय ४५ किलोमिटर टाढाको मलेसिया सीमावर्ती समुद्री टापु फुकेटमा बस्छ। पर्यटकीय सहर फुकेटमा उनी गेस्टहाउस चलाउँछन्। व्यापार व्यवसायसँगै उनी नेपाली भाषा र संस्कृति प्रवर्द्धनमा पनि सक्रिय छन्। 'हाम्रा लागि नेपाली भाषा र संस्कृति ठूलो कुरा हो,' काठमाडौँमा भेटिएका शान्तिले भने, 'विश्वका जुनसुकै कुनामा गए पनि यही भाषा र संस्कृतिले हामीलाई बचाएको छ।' पुर्ख्यौली भूमि नेपालवारे धेरै सुनेका उनलाई नेपाल आउने हुटुहुटी वर्षौंदेखि थियो। 'नेपाल टेक्ने सपना बल्न पूरा भयो,' शान्तिले हँस्दै भने, 'यहाँ आएपछि मलाई त फर्किएर जाने मन छैन।'

थाइल्यान्डमा नेपालीहरू कसरी पुगे? यसको इतिहास एकसरो मात्रै छैन। कोही शान्तिका बाबुजस्तै नेपालबाट काम खोज्दै बर्मा पुगेर त्यहीँबाट थाइल्यान्ड पुगेका हुन् भने कोही भने थाइल्यान्डका खानी क्षेत्रमा श्रमिकका रूपमा काम गर्न पुगेर कालान्तरमा पेसा परिवर्तन गरी उतैका वासिन्दा भएका छन्। खानी क्षेत्र पिलोकमा श्रम गर्न पुगेका नेपालीहरू समयक्रममा

थाइल्यान्डमा रेस्टुरेन्टदेखि हीरा व्यापारजस्ता काममा सक्रिय भएको देखिन्छ। 'अधिकांश कपडा व्यापारमा संलग्न छन्,' कमला भट्टराईले सुनाइन्, 'थाइल्यान्डमा नेपालीहरू ठूलोला व्यापार र व्यवसायमा पनि संलग्न छन्।'

विगतमा उनी भारतको वृन्दावनसम्म पुगेकी थिइन्। तर, नेपाल आउने साइट जुँगेको थिएन। यसपटक उनी पति अर्जुन भट्टराईसँग नेपाल आइपुगेकी हुन्। काठमाडौँमा रहेकी ठूलीआमासँग लामो समयपछि भेट्दा गर्वमा आँगालो हालेर आँसु भर्दा छुट्टै अपनत्वको अनुभूति गरेको उनले सुनाइन्। कमलाको माइतीघर म्यानमार हो। उनी १८ वर्षअघि रोजगारीको सिलसिलामा थाइल्यान्ड पुगिन्। 'बर्मा'मा पढ्दैथेँ, दुःख थियो। थाइल्यान्डमा रहेकी फुपुले बोलाएपछि गएँ,' उनले सुनाइन्, 'अबैध बाटोबाट पुगेँ। अबैध रूपमै काम पनि सुरु गरेँ।' उनले एक थाई परिवारको बच्चा हेर्ने काम पाएकी थिइन्। जसै उनको भेट अर्जुन भट्टराईसँग भयो, चिन्तापछी हुँदै परिवारको सल्लाहमा बिहे नै भयो। फुकेटमा उनीहरूको आफ्नै घर छ। अर्जुन व्यापारमा संलग्न छन्। 'घरमा हामी सबै नेपाली नै बोल्छौँ,' कमलाले भनिन्, 'हाम्रा नानीहरूले नेपाली भाषा र संस्कृति नभुल्नु भन्ने हाम्रो चाहना छ।'

म्यानमारको मिचिनामा जन्मेका रामु खनाल माध्यमिक तहको पढाइ सकेबित्तिकै २४ वर्षअघि उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि थाइल्यान्ड पुगे। रामुले बाल्यकालमा सुनेका थिए, सन् १९२८ मा उनका हजुरबा बलभद्र खनाल दार्जिलिङ हुँदै बर्मा पुगेका हुन्।

हजुरबा म्यानमारमै बितेपछि उनका पिता ३५ वर्षअघि नेपाल आएर बर्मातिरै फर्किए। आमा भने सन् २०१३ मा १ महिना र २०१८ मा ३ महिना दमकस्थित आफन्तकहाँ बिताएर फर्किइन्। दमकमा रामुका बुबा खलकहरू छन्। भ्रमणकै छेको पारेर रामु परिवार भेट्न दमक पुगे। 'बाआमा नेपाल आए पनि म आउन पाएको थिइनँ,' थाई नेपाली संघका सहसचिवसमेत रहेका उनले सुनाए, 'यसपालि पूरा नेपाल घुमेर मात्रै फर्किने विचारमा छु।'

थाई नेपाली संघमा आवद्ध व्यवसायी अर्जुन भट्टराईको कथा भन्नु रोचक छ। दोस्रो विश्वयुद्धका भारत हुँदै बर्मा पुगेका गोर्खा सेनाका परिवारलाई पठाउन उनका हजुरबालाई म्यानमार फिर्काइएको थियो। हजुरबाको नाम उनलाई थाहा छैन। नेपाली, गोर्खाका परिवारलाई नेपाली भाषा पढाउने सिलसिलामा बर्मा पुगेको केही वर्षपछि उनी श्रीमती लिएर उतै बस्न थाले। नेपालमा रहेको घर र जग्गाको अंशबन्डाका लागि बर्माबाट नेपाल आउने क्रममा नेपालमै भट्टराई दम्पती पहिरोमा परिए। 'अहिले बर्माका हाम्री फुपुमात्रै बाँकी हुनुहुन्छ,' भट्टराईले थपे, 'हामी सबै थाइल्यान्ड पुगिसक्यौँ।'

कपडा व्यवसायमा जमेका विनोद पाण्डे पनि नेपाल घुम्दा ओधी खुसी देखिन्छन्। 'म्यानमारमा जन्मिएँ, थाइल्यान्डलाई कर्मभूमि बनाएँ,' उनले भने, 'पुर्ख्यौली भूमिमा टेकेर रहन थियो, बल्न पूरा भयो।' म्यानमारमै जन्मिएका उनी २६ वर्षअघि थाइल्यान्डको स्थायी वासिन्दा भएका थिए। 'थाइल्यान्डमा नेपालीको पाँचौँ पुस्ता पुगिसक्यो,' विनोदले थपे, 'अधिकांश

म्यानमारबाट आएर बसोबास गर्नेहरू छन्।'

उनका हजुरबा पनि दोस्रो विश्वयुद्धका बर्मा पुगेका थिए। तर, नेपालको कुन ठाउँबाट गए, नेपालमा नातेदार छन् कि छैनन् भन्नेबारे उनी बेखबर छन्। 'नेपालमा रहेका मेरा नातेदारबारे मलाई थाहा छैन,' विनोदले भने, 'हजुरबा नेपालवाटै गएकासम्म थाहा छ, अरु केही थाहा छैन।' विनोदले थाईहरूले नेपालीलाई ज्यादै माया र सम्मान गर्ने गरेको र त्यहाँ जातीय विभेदको कुनै अनुभव गर्नु नपरेको सुनाए। 'थाईहरूले हामीलाई नेपाली भन्छन्,' उनले भने, 'धेरै माया र श्रद्धा राख्छन्।' थाइल्यान्डमा नेपालीले मताधिकार पनि पाइसकेको बताउँदै उनले नेपाली मूलका थाई नागरिक राष्ट्रपतिसम्म हुन पाउने कानुनी व्यवस्था रहेको बताए।

खानी मजदुरदेखि व्यापारीसम्म

थाइल्यान्डको इतिहास खोतल्ने हो भने आप्रवासनको लामो कथा भेटिन्छ। चिनियाँ र युरोपेलीहरूको थाइल्यान्ड बसाइको इतिहास डेढ सय वर्षभन्दा पुरानो छ। भारतीय र नेपाली मूलका मान्छेहरूको थाइल्यान्ड बसाइँसराइको यात्रा लगभग सय वर्ष हाराहारीको मात्रै हो। ७ करोड १८ लाख १४ हजार ७ जनसंख्या रहेको थाइल्यान्डमा नेपालीको उपस्थिति निकै न्यून छ। नेपाली मूलका थाईहरूका अनुसार त्यहाँ करिब ८० देखि १ लाखको हाराहारीमा नेपाली छन्। जसमा दोस्रो विश्वयुद्धका नेपालबाट भारत हुँदै म्यानमार (बर्मा) पुगेका नेपालीहरू मोई नदी तरेर थाइल्यान्ड पुगेका धेरै छन्।

इतिहासलाई आधार मान्ने हो भने भारत, म्यानमार, थाइल्यान्ड, मलेसिया र फिजीमा नेपालीहरूको आप्रवासनको मुख्य आधार गोर्खा सैनिकको भर्ती नै हो। यद्यपि, सैन्य भर्तीअघि देखि नै ठूलो हिस्साले जीविकोपार्जनका सिलसिलामा नेपाल छाड्न थालेको पाइन्छ। लाहुरे प्रथा सुरु भएपछि मूलतः नेपालीहरू नेपाल, भारत, म्यानमार हुँदै थाइल्यान्ड, मलेसिया, सिंगापुर र फिजीजस्ता दक्षिण पूर्वी एसियाली देशहरूमा पुगेको भ्रमक सुवेदीको पुस्तक 'बेलायती साम्राज्यका नेपाली मोहरा' मा उल्लेख छ।

'नेप्पिज डायोस्योरा हिस्ट्री इन थाइल्यान्ड' नामक पुस्तकमा नेपालीहरू १९ औं शताब्दीको मध्यतिरवाटै थाइल्यान्ड पुगिसकेको उल्लेख छ। थाई नेपाली संघले प्रकाशित गरेको यो पुस्तकमा नेपालीहरू सन् १८०० देखि नेपाल छाडेर अन्य देशमा बसाइँ सर्न थालेको मात्रै उल्लेख छैन, प्रारम्भिक दिनहरूमा पूर्वतिर सिक्किम, भुटान, असम र त्यसपछि म्यानमार हुँदै थाइल्यान्डतिर लागेको इतिहास पनि उल्लेख छ।

'अठ्ठारौँ शताब्दीको उत्तरार्द्धमा गोर्खा वंशको उदयले पनि नेपालबाट मानिसहरूको ठूलो संख्यामा बसाइँसराइ गराएको थियो,' पुस्तकमा उल्लेख गरिएको छ। इतिहास खोज्दै जाँदा थाइल्यान्डको कञ्चनबुरी प्रान्त थोडफाफुम जिल्लाको पिलोकमा नेपालीहरूले बसोबास सुरु गरेको भेटिन्छ। राजधानी बैककबाट ३ सय ३७ किलोमिटर टाढाको पहाडी गाउँ पिलोकमा नेपाली बस्ती बसाउने श्रेय सन्तराज राईलाई जान्छ। ब्रिटिसकालीन भारतको राजधानी कोलकातामा रसायनशास्त्र अध्ययन गरेका राई बर्मा हुँदै थाइल्यान्ड पुगेर खानीको काम गरेको इतिहास भेटिन्छ। 'उनको ज्ञान र योग्यता थाहा पाएको तत्कालीन थाई सरकारले उनलाई पिलोकमा खानीको हेरचाह गर्ने महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी दियो,' रमेश खड्काद्वारा लिखित उक्त पुस्तकमा भनिएको छ, 'यस अवधिमा धेरै नेपाली खानीमै काम गर्न भनी पिलोक पुगे।'

थाई सरकारले सन् १९५८ मा नेपाली कामदारलाई देशका विभिन्न भागमा काम गर्न अनुमति दिएपछि नेपालीहरूको संख्या बढ्न थालेको देखिन्छ। आप्रवासी नेपालीहरूले थाइल्यान्डमा पाएको यो पहिलो अधिकार थियो। यो पुस्तकमा सन्तराज राईसहित २२ नेपालीले यस्तो लाइसेन्स पाएको र उनीहरूले अन्य क्षेत्रमा गएर खानी उखनन गर्न पाउने इजाजत रहेको उल्लेख छ। कञ्चनबुरी प्रान्तको उत्तरी भेगको पिलोकबाट सुरु भएको नेपाली आवादी चियाइ माई, हुआहिन जिल्लाको प्रचुआप खिरीखान, सुरतथानी प्रान्तको कोह सामुई, फुकेट प्रान्त कायु, चोनबुरी प्रान्तको पटया, ताक प्रान्तको माइसोत, फांगा प्रान्तको खाओलक ताकुआपा र कावी प्रान्तको ओओनाइ हुँदै राजधानी बैककसम्म फैलिएको छ।

पिरोलिराखे पिलोक

थाइल्यान्डमा एक समय नेपालीहरूको केन्द्र थियो, पिलोक। गोर्खाली पहाडको नामले चिनिने पिलोक क्षेत्रका कैयन् खानीमा नेपालीहरू श्रमिकका रूपमा काम गर्थे। पिलोकमा जन्मेहुँकैका अधिल्लो पुस्ताका नेपालीहरूसँग आज पनि यो ठाउँको सम्पर्कना गाढा छ। पिलोकका पुरानो वासिन्दा मानिने काईसी रानाले थाई नेपाली संघले निर्माण गरेको एक वृत्तचित्रमा वर्ष दिनअघि भनेकी छन्, 'पिलोकमा बिताएको सम्पर्कनाले अहिले पनि पिरोलिरहन्छ।' पिलोकमै जन्मिएका कान्छा राना समयक्रममा पिलोकबाट नेपालीहरू विस्थापित भएको इतिहास सुनाउँछन्।

लामो समयदेखि यहाँ बसोबास गर्दै आए पनि थाइल्यान्डका हजारौँ नेपाली परिचर्याविहीन थिए। रोजगारीको खोजीमा थाइल्यान्डको बैकक र पर्यटकीय सहरमा पुग्दा कानुनी कागजात नहुँदा उनीहरूले 'वाहिरिया' को व्यवहार भोग्नुपरेको उनीहरू बताउँछन्। '०४२ मा तत्कालीन राजा वीरेन्द्रको भ्रमणपछि भने नेपालीहरूले थाइल्यान्डमा सम्मानजनक परिचय पाउन थालेका हुन्,' थाई नेपाली संघकी अध्यक्ष वासना राईले भनिन्, 'थाई राजा भूमिबोल र राजा वीरेन्द्रको भेटपछि थाइल्यान्डका नेपालीलाई परिचयपत्र दिन थालिएको हो।'

राईका अनुसार त्यसवेला राजाले सहयोग नगरेका भए आजसम्म थाई नेपालीहरू परिचर्याविहीन हुने थिए। राजाले गरेको सानो सहयोगका कारण आज थाई नेपालीहरूले वैधानिकता पाए। पिलोकका अधिकांश नेपालीका सन्तानसँग थाई नागरिकता रहेको उनले बताइन्। थाई नेपाली संघले विभिन्न कार्यक्रममार्फत भाषा संस्कृति जोगाउने प्रयास गर्दै आएको छ। 'थाइल्यान्डमा नेपालीको चौथो, पाँचौँ पुस्ता भइसक्यो। जो कहिल्यै नेपाल आएकै छैनन्,' आधा शताब्दीअघि थाइल्यान्ड पुगेका माइला आचार्यले डकुमेन्ट्रीमा भनेका छन्, 'हामी जहाँसुकै गए पनि आफूलाई सधैं नेपाली नै ठान्छौँ। नेपालीकै रूपमा बाँच्छौँ।'।

वर्गीकृत डिस्प्ले

श्याम स्वेत: रु. ३०००/-*

स्पट कलर: रु. ३५००/-*

मल्टि कलर: रु. ५०००/-*

घर बिक्रीमा

गाडी बिक्रीमा

जग्गा बिक्रीमा

सम्पर्क नं. ५९३५०००, ५९३५००४, Ext. १६४८

Email: mktdisplay@kmg.com.np

* उपरोक्त दररेटहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश गरिएको छैन।

मलको लागि डिलर डिष्ट्रिब्युटर चाहियो

नेपालमा उत्पादन भएको DAP, PROM, NPK, खनिज मल तथा अन्य जैविक मल लगायतका उत्पादनहरूको बिक्री वितरणका लागि डिलर / डिष्ट्रिब्युटर चाहियो।

सम्पर्क: Green Biotech Nepal Pvt. Ltd. E-mail: info@gnnepal@gmail.com Phone: 9802591870

WANTED

Staff wanted at reputed restaurant in Baluwatar.

1. Restaurant Manager (Male/Female)-1 (with graduate degree & Fluent english)
2. Accountant (Male/Female)-1 (1 to 2 years experience)
3. Cashier (Female)-1 (1 to 2 years experience as cashier & Fluent english)
4. Cook -2 / Helper -2
5. Barista (Female)-1
6. Waiter/Waitress-4 (1 to 2 years experience & good english)
7. House Keeping-1

Contact No. 01-5342656

CANADA/USA/EUROPE VISIT BUSINESS/MULTIPLE

भिजा

and many more countries... No Age Bar No Qualification 015224240 9851152712,9843045273

Attilio Int'L Near, Laxmi Bank, Kalanki

वर्गीकृत डिस्प्ले अब मल्टिकलरमा पनि छान्न सकिने

तस्बिर : एएफपी

अमेरिकाको लस एन्जलसस्थित फेरमेन्ट सेन्चुरी प्लाजामा आयोजित 'स्ट्रिमी अवार्ड' समारोहमा अमेरिकी मोडल सभनाह मोस ।

सन् १९५८ मा आजकै दिन

ज्याक्सनको जन्म

सन् १९५८ मा आजकै दिन (अगस्ट २९) मा अमेरिकी गायक माइकल ज्याक्सनको जन्म भएको थियो। अमेरिकाको इन्डियानामा जन्मिएका ज्याक्सन 'किङ अफ पप' को नाममा विश्वभर चर्चित छन्। उनी २० औं शताब्दीका एक निकै महत्त्वपूर्ण सांस्कृतिक व्यक्तित्व मानिन्छन्।

आफ्नो चार दशक लामो करियरका क्रममा ज्याक्सन संगीत, नृत्य र फेशनका क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानका कारण विश्व चर्चित बने। १९६४ मा आफ्ना दाइहरूसँग पहिलो सार्वजनिक कार्यक्रममा प्रस्तुति दिएका ज्याक्सनले एक करिअर भने १९७१ वाट सुरु गरेका थिए।

ज्याक्सनका 'थ्रिलर', 'अफ द वाल', 'व्याड', 'डेन्जरस', 'गट टु बी दियर', 'दन्मिन्सबल', 'स्केप' 'किङ अफ पप', 'दिस इज इट' लगायतका एल्बम निकै लोकप्रिय छन्। उनका एल्बम ४० करोड प्रतिभन्दा बढी विक्री भएका बताइन्छ। उनको नाममा १५ ग्रामी अवार्ड, ६ ब्रिट अवार्ड, एक गोल्डन ग्लोब अवार्ड र ३९ गिनिज वर्ल्ड रेकर्ड छन्।

सांगीतिक करिअर निकै शिखरमा पुगेका बेला १९८५ मा प्रतिलिपि अधिकारसम्बन्धी मुद्दा हारेपछि ज्याक्सनले एटीभी म्युजिकलाई ४७५ मिलियन अमेरिकी डलर तिर्नुपरेको थियो। विटल्स ब्यान्डका जोन लेनन र पल म्याककार्टनीले लेखेका गीतहरूको प्रयोगका विषयमा उनले जरिवाना तिरेका थिए। त्यसपछि उनीविरुद्ध १३ वर्षीय बालकमाथि यौन दुराचार गरेको आरोप लागेको थियो। उक्त मुद्दा मिलाउन ज्याक्सनले २२ मिलियन अमेरिकी डलर खर्चेका थिए।

त्यस्तै कतिपय व्यक्ति तथा मनोरन्जन कम्पनीले तिर्नुपर्ने पैसा नदिएको वा सम्झौताअनुसार कार्यक्रम नगरेको भन्दै ज्याक्सनविरुद्ध मुद्दा दायर गरेका थिए। जसका कारण जीवनका पछिल्ला दिनमा ज्याक्सन चरम आर्थिक अभावबाट गुञ्जिएका थिए। द गार्जियनका अनुसार मृत्यु हुँदाका बेला ज्याक्सनले विभिन्न व्यक्ति तथा कम्पनीलाई करिब पाँच सय मिलियन अमेरिकी डलर तिर्नुपर्ने थियो। ज्याक्सनको २००९ जुन २५ मा लसएन्जल्समा मृत्यु भएको थियो।

पानीमाथि साइकल

■ सीमा तामाङ (भक्तपुर)

पानीमाथि याफ्टिङ, क्यानोनिङ, कायाकिङ वा बोटिङ त नेपालीहरूका लागि पुरानै अनुभव हो। अब भने भक्तपुरको इताछेँस्थित नःपुखुमा पानीमाथि साइकिलङको अनुभव लिन पाइने भएको छ। टीएन एड्भेन्चर्सले भक्तपुर नगरपालिकासँगको समन्वयमा शनिबारदेखि औपचारिक रूपमा 'वाटर साइकल' सञ्चालनमा ल्याएको हो। टीएन एड्भेन्चर्सले पर्यटन क्षेत्रमा नयाँ तथा साहसिक खेल भित्र्याउने उद्देश्यले पहिलो पटक नेपालमा 'वाटर साइकल' ल्याएको जनाएको छ। पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि भक्तपुर नगरपालिकासँगको समन्वयमा कम्पनीले ढुंगा र साइकल मिलाएर बनाइएको पानीमा तैरिने 'वाटर साइकल' सुरु गरेको हो।

करिब एक वर्षदेखि नै नेपालको पर्यटन क्षेत्रमा नयाँ एड्भेन्चर भित्र्याउनका लागि आफूहरूले खोजी गरिरहेका र अन्ततः वाटर साइकल सुरु गरेको टीएन एड्भेन्चर्सका प्रबन्ध निर्देशक सुजन तिमिल्सिनाले बताए। 'पर्यटन क्षेत्रमा नयाँ साहसिक खेल थप्ने हाम्रो उद्देश्य हो, त्यसैले विगत एक वर्षदेखि यो अवधारणामा काम गरिरहेका थियौं,' उनले भने, 'वाटर बाइक नेपालमै बनाउन पनि धेरै कम्पनीमा कुरा गर्यौं। तर सम्भव नभएपछि बाहिरबाट मगायौं।' यसका लागि आफूहरूले भक्तपुरस्थित सिद्धपोखरी उपयुक्त ठाउँको रूपमा छनोट गरे पनि नगरपालिकाले नःपुखुमा सञ्चालन गर्न स्वीकृति दिएको उनले बताए। 'सिद्धपोखरीमा अकै बोट सञ्चालनमा रहेछ, सोही कारण नगरपालिकाले खाली रहेको नःपुखुमा काम गर्न सुझाउनुभयो,' उनले भने, 'हामीले ५ वटा साइकलका लागि अनुमति लिएका थियौं। नगरपालिकाले स्वीकृति दियो।' साइकल चलाउन वा पौडिन नजान्ने पनि 'वाटर साइकल' चलाउन सक्ने कम्पनीले जनाएको छ। नःपुखुमा 'वाटर साइकल' मा रमाउन प्रतिव्यक्ति २ सय रुपैयाँ तिर्नुपर्छ। एउटा साइकलमा २ जनाले १५ मिनेट पोखरी घुम्न सक्छन्। 'एउटा साइकलमा २ जनाले चलाउन मिल्छ, पोखरीको २ पटक राउन्ड लगाउन मिल्छ,' उनले भने, 'पैसा प्रतिव्यक्ति दुई सय रुपैयाँ अर्थात् २ जनाले १५ मिनेट पोखरी घुम्दा ४ सय रुपैयाँ तिर्नुपर्ने हुन्छ।' स्थानीयका अनुसार पोखरी ७ फिटसम्म गहिरो छ। एक राउन्डमा ८ सयदेखि ९ सय मिटर हुन्छ। विदाको दिन बिहान ९ बजेदेखि बेलुका ७ बजेसम्म र विदाबाहेकका दिनमा भने बिहान ११ देखि बेलुका ७ बजेसम्म वाटर साइकल सञ्चालन हुन्छ। नेपालमै पहिलो पटक पानीमा चल्ने वाटर साइकल

भित्र्याइएको दावी कम्पनीको छ।

नगरपालिकाले सञ्चालनको स्वीकृत दिएको र नयाँ साहसिक खेल सञ्चालनका साथै आन्तरिक पर्यटनलाई पनि बढावा दिइरहेको नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिले बताए। 'पर्यटन विकासका लागि हामीले विभिन्न काम गरिरहेका छौं, सोहीअनुरूप सिद्धपोखरीमा ढुंगा र नःपुखुमा साइकल चलाउन अनुमति दिएका हौं, त्यस्तै रानीपोखरीमा रंगीबिरंगी माछा हेर्न पाइन्छ,' उनले भने, 'नगरभित्र पर्यटन क्षेत्रसँगै आर्थिक उत्पादनमा समेत जोड दिइरहेका छौं।' नगरपालिका क्षेत्रमा शनिबार तथा सार्वजनिक विदाका दिन आन्तरिक पर्यटकको धेरै चहलपहल हुने गरेको उनी बताउँछन्।

भक्तपुर आउने सिद्धपोखरीमा ढुंगा मात्र नभएर अब 'वाटर साइकल' मा रमाउने वातावरण तयार भएको प्रजापतिको भनाइ छ। 'नःपुखुमा साइकल सञ्चालन गरेबापत कम्पनीले दैनिक तीन हजार नगरपालिकालाई तिर्नुपर्छ, यसले नगरको आम्दानी पनि बढ्यो, पर्यटकले नयाँ साहसिक खेलको अनुभव गर्न पनि पाए,' उनले भने। औपचारिक रूपमा सञ्चालनमा आएको छोटो समयमै आन्तरिक पर्यटकको संख्या निकै बढेको उनको बुझाइ छ। कम्पनीले थप साइकलका लागि पनि अनुमति लिने जनाएको छ। टीएन एड्भेन्चर्सका अनुसार साइकल चालक आफैँलाई पनि लाइफ ज्याकेट दिइने र उद्धार टोली पनि 'स्ट्यान्डबाई'

रहन्छ। कम्पनीले निकट भविष्यमै सर्लाहीको भरत तालमा पनि वाटर साइकल सञ्चालनमा ल्याउने तयारी भइरहेको जनाएको छ। त्यसका लागि सर्लाहीस्थित वार्मती गाउँपालिकाले स्वीकृति दिइसकेको तिमिल्सिनाले बताए।

पछिल्लो समय मुलुकमा साहसिक खेलमा लगानी बढ्दै गइरहेको छ। एड्भेन्चर क्षेत्रमा लगानीकर्तासँगै उपभोक्ताको माग पनि बढ्दो छ। 'याफ्टिङ, बन्जी, जिपलाइन, स्विङलगायत एड्भेन्चर खेल मुलुकमा बढ्दो क्रममा छ। पेसाले चार्टेड अकाउन्टेन्ट (सीए) तिमिल्सिनाले व्यवसाय नै गर्ने उद्देश्यले पर्यटन व्यवसायमा पहिलो कदम चालेको बताउँछन्। 'पेसाले म सीए हो, तर कृषि र पर्यटनमा आधारित रहेर भविष्यमा व्यवसाय नै गर्ने उद्देश्य छ,' उनले भने, 'त्यसैले पनि पहिलो कदम पर्यटन क्षेत्रमा चाल्यौं।' पछिल्लो समय नेपाल एड्भेन्चर टुरिजमको हबका रूपमा विकास हुँदै गइरहेको उनको बुझाइ छ। 'त्यसका साथै आन्तरिक पर्यटक पनि यसमै आकर्षित भइरहेका छन्,' उनले भने। सुजनसँगै अन्य दुई सीए गौरव पोखरेल र पवन राजवाहक, व्यवसायी परशुराम पराजुली र सुवास तिमिल्सिना तथा सुचना प्रविधि क्षेत्रमा क्रियाशील महेन्द्र पराजुली र सूर्यप्रसाद न्यौपाने मिलेर कम्पनी सञ्चालनमा ल्याएका हुन्। बिस्तारै अन्य फरक प्रकृतिका व्यवसाय पनि सुरु गर्ने योजना रहेको उनीहरूको भनाइ छ।

तस्बिर : इलिट जोशी/कान्तिपुर

माटो दलेर उपचार

■ नारायण शर्मा (नवलपुर)

गायक रमेशराज भट्टराई लामो समयदेखि नसा, ढाड र खुट्टा दुख्ने समस्याबाट पीडित थिए। नवलपुरको रजहरमा रहेको सामुदायिक प्राकृतिक चिकित्सालयमा करिब तीन साताको उपचारपछि निको भएका छन्। 'मलाई केही समयदेखि नसासम्बन्धी समस्याले दैनिकीमा असर पारिरहेको थियो। यहाँ उपचार गरेपछि निकै सहज महसुस गरेको छु,' उनले फेसबुकमा लेखेका छन्, 'खानपानमा अनुशासित भइयो र हरेक दिन व्यायाम गरियो भने दीर्घरोगी भएर वस्न पर्दैन भन्ने पाठ पनि सिकें।' उपचारपछि उनी आइतवार डिस्चार्ज भएका छन्।

चिकित्सालयमा नसा, पेट, मुटु र छालाका विरामीलाई माटो दलेर उपचार गर्ने गरिन्छ। चिकित्सालयका निर्देशक डा. विनोद पौडेलका अनुसार यस्ता रोगले ग्रस्त भएकालाई माटो दलेर गरिने उपचार निकै प्रभावकारी देखिएको छ। खेती नगरिएको जमिनभन्दा ६ फिट तलको माटो ल्याएर त्यसको फोहोर हटाएर दीर्घरोगीको शरीरमा दलेर उपचार गर्ने गरिएको उनको भनाइ छ। त्यसले शरीरभित्रको फोहोर सोसेर निरोगी बनाउने गरेको पौडेल बताउँछन्। पौडेलका अनुसार खनेर ल्याएको माटोको फोहोर हटाएर १२ घण्टा भिजाएर स्वस्थ बनाइसकेपछि दल्ल योग्य हुन्छ। त्यसपछि शरीरमा ४५ मिनेटदेखि एक घण्टा माटो दलेर राख्ने गरिन्छ।

शरीरको कुनै भागमा दुखाइको समस्या भएको खण्डमा माटो तताएर लगाउने गरिन्छ। सहन सक्ने तातो बनाएपछि,

पट्टीमा बाँधेर पनि राख्ने गरिन्छ। दुखाइको समस्या नभएको अवस्थामा भने चिसो माटो दल्ने गरिन्छ। रोग निर्मूल गर्न कतिपयलाई माटोमा निम र बेसार मिसाएर पनि दल्ने गरिएको पौडेलले बताए। 'यो चलन वैदिककालकै उपचार हो। शुद्ध पानी र माटो जतिको शुद्ध पदार्थ नै छैन। माटोमा जिंक हुन्छ। शरीरमा दल्दा सोभै छालाले शोषण गर्छ र खनिज तत्त्वले रोगको प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउँछ,'

चिकित्सक पौडेल भन्छन्, 'मुटु रोगीलाई पनि यही विधिबाट उपचार गरिन्छ। माटो दल्दा शरीरभित्रको फोहोर तान्छ र रोग निर्मलीकरण हुन्छ।' रोगअनुसार मसाज थेरापी विधिबाट पनि उपचार गराइने उनले बताए।

माटो दलेर गरिने उपचार विधिले ६ वर्षमा चार सय जनाभन्दा बढी निको भइसकेका चिकित्सालयले जनाएको छ। माटो दल्नुका अतिरिक्त नियमित योगा, ध्यान,

आहारविहारमा सन्तुलनलगायतका प्राकृतिक चिकित्सा पद्धति अपनाउने गरिन्छ। चिकित्सालयमा औषधिको प्रयोग भने बाँज्र्त छ। २०६४ मा स्थापित चिकित्सालयमा हालसम्म यो विधिबाट उपचार गराउनेको संख्या ३५ हजार नाघिसकेको छ।

डेढ महिनाअघि माओवादी नेता तथा पूर्वसभामुख कृष्णबहादुर महाराले यही विधिबाट १३ दिन उपचार गराएका थिए। विभिन्न देशमा उपचार गरे पनि समस्या उस्तै रहेको थियो। 'चिकित्सालयको उपचारपछि धेरै आराम भएको छ,' महाराले भने, 'यस्तो विधि यही हुँदाहुँदै हामी महँगो अस्पतालमा दौँदिन्छौं।' उनी समय मिलाएर फेरि आफू तीन साताका लागि चिकित्सालयमा आउने बताउँछन्। सांसदहरू शान्ता चौधरी, बिन्दा पाण्डे, मुमाराम खनाल, राम कार्की, जनवादी गायक जीवन शर्मा समेत यो विधिबाट उपचारपछि निको भएर फर्केका निर्देशक पौडेल बताउँछन्।

स्थानीयको अगुवाइमा २०६४ सालमा धान्याञ्चल महायज्ञ गरेर चिकित्सालय स्थापना गरी उपचार सुरु गरिएको हो। त्यसयता ५९ हजारभन्दा बढीले उपचार गराइसकेका छन्। कोभिड महारमारीका समयमा चिकित्सालयमा ८ सय संक्रमित राखेर उपचार गराइएको थियो। त्यतिबेला रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन योगा तथा ध्यानका साथै खानपानमा विशेष ध्यान दिइएको थियो। संक्रमितमध्ये सबैजना निको भएका थिए। चिकित्सालय चितवनको नारायणगढबाट १४ किलोमिटर पश्चिम रजहर बजारबाट करिब डेढ किलोमिटर दक्षिणमा छ।

आजको राशिफल

प्रीति आश्वेय ज्ञवाली, फलित ज्योतिषाचार्य

<p>मेघ</p> <p>परिवारमा विशेष कुरामा छलफल हुनेछ । योजनाअनुसार कामको कार्यान्वयन हुनेछ। व्यक्तिगत काममा पनि समय दिन भ्याइनेछ ।</p>	<p>वृष</p> <p>नयाँ जिम्मेवारी निर्बाह गर्नुपर्ने हुन सक्छ । कामको चापले व्यस्त भइनेछ । कामलाई समयानुसार वर्गीकरण गर्दा सजिलो हुनेछ ।</p>	<p>मिथुन</p> <p>कामको प्रकृति बुझेर मात्र संलग्न हुनु उचित हुनेछ । हतारमा काम गर्दा गडबडी हुन सक्छ । धैर्यपूर्वक काम गर्नुपर्ने बेला छ ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>पदीय मर्यादा ख्याल गर्दै काम गरिनेछ । आर्थिक क्रियाकलापमा सफलता मिल्नेछ । आफ्ना रुचिका काममा पनि समय दिन पाइनेछ ।</p>	<p>सिंह</p> <p>योजना अनुरूप काम बन्नेछ । कुनै कुनै कुरामा आर्थिक लाभ हुन सक्छ । सञ्चिअनुसारका काममा समय दिन पाउँदा मन प्रसन्न रहनेछ ।</p>	<p>कन्या</p> <p>प्राथमिकतानुसार काममा समय दिइनेछ । आफूलाई स्वतःस्फूर्त राख्दै काममा खटिइनेछ । असम्बन्धित कुरामा तर्किनु नै उपयुक्त हुनेछ ।</p>
<p>तुला</p> <p>मनमा चिन्ता बढ्नेछ । प्रतिस्पर्धीसँग तर्कित्व काम गर्नुपर्नेछ । आफूसँग सम्बन्धित गतिविधिमा मात्र चासो राख्दा अनावश्यक चिन्ता हट्नेछ ।</p>	<p>पश्चिम</p> <p>गरेको कार्यमा अपेक्षित सफलता मिल्नेछ । कामविशेषले केही कुराको किनमेल गरिनेछ । मनपर्ने खानपानका प्रकारमा पनि जोड दिइनेछ ।</p>	<p>धनु</p> <p>समय अनुसार आफूलाई काममा प्रस्तुत गरिनेछ । कार्यक्षेत्रमा खटेर लागि परिनेछ । आर्थिक कारोबार वा लेनदेनका कारण तनाव बढ्न सक्छ ।</p>	<p>मकर</p> <p>सोचे अनुरूप सबै कुरा मिल्दै जानेछन् । पारिवारिक वातावरण सुखमय रहनेछ । इच्छाअनुसारका क्रियाकलापमा संलग्न हुने मौका मिल्नेछ ।</p>	<p>कुम्भ</p> <p>राष्ट्र सोचले गरेका काममा पनि अपजस आउन सक्छ । व्यावहारिक भएर काम गर्नु राम्रो हुनेछ । आफ्नो काममा व्यस्त रहने प्रयास हुनेछ ।</p>	<p>मीन</p> <p>कुनै कुरामा अनपेक्षित लाभ हुनेछ । काम गर्दा विभिन्न माध्यमबाट सहयोग पाइनेछ । तपाईंको सुखदुख बुझ्दै काम गर्ने प्रयास हुनेछ ।</p>

शुल्क वृद्धिविरुद्ध विद्यार्थीको आमरण अनशन

क्याम्पसहरु आर्थिक संकटमा रहेकाले शुल्क वृद्धि कायमै राख्नुपर्ने त्रिवि इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थानको अडान

■ **सुदीप कैनी** (काठमाडौं)

पुल्चोकस्थित डिन कार्यालय परिसरमा सात दिनदेखि अनशनरत विद्यार्थी सुलभ चापागाईंको स्वास्थ्य कमजोर बन्दै गएको छ। शुल्क वृद्धि फिर्ता लिन एकसूत्रीय माग राख्दै नेविसंघका पुल्चोक क्याम्पस इकाई सभापति तथा सिभिल इन्जिनियरिङ सातौँ सेमेस्टरका चापागाईं अनशनमा बसेका हुन्। ‘उनी कुराकानी गर्न, उठेर बस्न पनि नसक्ने भइसकेका छन्, रिंगटा लाग्ने, सास फेर्न गाह्रो हुने समस्या देखिए को छ,’ उनलाई सहयोग गरिरहेका विद्यार्थी सागर शर्माले भने, ‘रगत र पिसाब परीक्षण गर्न पठाएका छौ, रिपोर्ट आएपछि डाक्टरले अस्पताल भर्ना हुनुपर्छ भन्नुभएको छ।’

इन्जिनियरिङ डिन कार्यालयले वृद्धि गरेको शुल्क फिर्ता लिन सबैजसो विद्यार्थी संगठनले माग अघि सारेका छन्। दुई पटकसम्म विद्यार्थी र डिन कार्यालयबीच वार्ता हुँदा पनि निष्कर्ष निस्किन नसकेको पुल्चोक क्याम्पसका स्थावि्र सभापति विराज अर्यालले बताए।

आइतवारदेखि समाजवादी मोर्चा निकट अखिल कान्तिकारी र समाजवादी विद्यार्थी संगठनका ४ विद्यार्थीले पनि पुल्चोकमा आमरण अनशन सुरु गरेका छन्। विद्यार्थी आन्दोलनको कारण क्याम्पसमा प्राध्यापक, विद्यार्थीभन्दा सुरक्षाका लागि खटिएका प्रहरीको संख्या धेरै देखिन्छ। विद्यार्थीको एक समूहले आन्दोलनका क्रममा डिन कार्यालयमा तोडफोडसमेत गरेपछि डिन कार्यालय क्षेत्र अशान्त बनेको छ। विद्यार्थी आन्दोलन चल्दै गएपछि आगामी शैक्षिकसत्रको प्रवेश परीक्षा पनि स्थगित गरिएको छ। त्यसले आगिकमा गहूने करिव २ हजार विद्यार्थीसहित १० वटा निजी इन्जिनियरिङको कलेजको प्रवेश परीक्षा अनिश्चित बनेको छ। साउन २५ गतेको निर्णयअनुसार स्नातक इन्जिनियरिङको शिक्षण शुल्क ३ लाख १८ हजारबाट वृद्धि गरेर ७ लाख ७७ हजार पुऱ्याइएको डिन कार्यालयले जनाएको छ। पुल्चोक, थापाथली, पोखरा, धरान र चितवनमा आंगिक इन्जिनियरिङ क्याम्पसहरू सञ्चालनमा छन्। डिन कार्यालयबाट सम्बन्धन पाएका निजी क्याम्पसले स्नातक इन्जिनियरिङको शुल्क १६ लाखसम्म लिँदै आएका छन्। वसंतेले निजी कलेजमा समेत शुल्क वृद्धि गर्ने उद्देश्यले सरकारी क्याम्पसको शुल्क वृद्धि गरिएको हो कि भन्ने आशंका गरे। डिन कार्यालयले क्याम्पसहरू आर्थिक रूपमा सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्थामा पुगेकाले शुल्क वृद्धि गर्न बाध्य भएको जनाएको छ।

शर्मा दोस्रो पटक सर्वोच्चका लागि सिफारिस

काठमाडौं (कास)- न्यायपरिषद्ले विनोद शर्मालाई सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीशका रूपमा नियुक्तिका लागि प्रक्रिया अघि बढाउन संवैधानिक परिषद्लाई दोस्रो पटक लेखिपठाएको छ।

अघिल्लो वर्ष कायममुकायम प्रधानन्यायाधीश दीपकराज कार्कीको अध्यक्षतामा बसेको परिषद्को बैठकले २०७९ भदौ २१ गते जनकपुर उच्च अदालतका कामु मुख्य न्यायाधीश शर्मासहित तुल्सीपुर उच्च अदालतकी मुख्य न्यायाधीश नीता गौतम दीक्षित र नेपाल ल क्याम्पसका प्राध्यापक डीएन पराजुलीलाई सर्वोच्चमा नियुक्ति गर्न भनी संवैधानिक परिषद्लाई लेखिपठाएको थियो। तर, अघिल्लो सिफारिसलाई संसदीय सुनुवाई समितिले प्रक्रियामै नलगेपछि प्रक्रिया अघि बढेन। दीक्षितको मंसिरमा अवकाश भइसकेको छ भने पराजुली ल क्याम्पससँगै कार्यरत छन्। शर्मा भने एक वर्षदेखि सर्वोच्चमा काजमा धाइरहेका थिए।

कानुनमन्त्रीसहितको आइतबार बसेको बैठकमा न्यायपरिषद्का अध्यक्षसमेत रहेका प्रधानन्यायाधीश विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठले शर्मालाई सर्वोच्चका लागि न्यायाधीश नियुक्त गर्न पुनः लेखिपठाउने प्रस्ताव राखेका थिए। यसलाई परिषद्ले पारित गरी संवैधानिक परिषद्मा पत्र पठाएको हो।

पत्थरीको अप्रेसनमा मिर्गौला भिँकिएपछि मृत्यु

बिनादर्ता सञ्चालित अस्पतालको प्रशासन पक्षले चिकित्सकको गल्ती स्वीकार गर्दै पीडित पक्षसँग गन्थो ३ बुँदे सहमति

■ **अर्जुन शाह** (धनगढी)

कञ्चनपुरको बेलौरी नगरपालिका-१० शिवनगरका ५५ वर्षीय एजेनलाल चौधरीको धनगढीस्थित स्वस्तिक कार्डियो एन्ड मल्टिस्पेसियालिटी अस्पतालमा पत्थरीको अप्रेसनका क्रममा चिकित्सकले मिर्गौला नै भिँकिएपछि मृत्यु भएको छ। पत्थरीको अप्रेसनका क्रममा मिर्गौलाको तसा काटिएर अत्यधिक रक्तस्राव भएपछि चिकित्सकले फेरि अप्रेसन गरेर बायाँ मिर्गौला निकालेका थिए।

बिनादर्ता सञ्चालित उक्त अस्पताल प्रशासनले चिकित्सकको गल्ती स्वीकार गर्दै पीडित पक्षसँग ३ बुँदे सहमति गरेको छ। अस्पतालका अध्यक्ष महेश जोशीका अनुसार उपचारमा संलग्न चिकित्सक जोनस तिवारीलाई कारवाही गर्नेलगायतको सहमति भएको हो। ‘एमबीबीएस अध्ययनरत मृतकका छोरा ज्योतिप्रकाश चौधरीको पढाइ खर्च अस्पतालले व्यहोर्ने, दुई छोरीको विवाह खर्च व्यहोर्ने र उपचारमा लापरवाही गर्ने डाक्टरलाई कारवाही गर्ने भनिएको छ,’ मृतकका भतिजा राजकुमार चौधरीले भने।

अस्पतालमा शुक्रबार भर्ना गरिएका चौधरीको बायाँ मिर्गौलामा दुईवटा र दायाँ मिर्गौलामा एउटा पत्थरी छ भन्दै बायाँ मिर्गौलामा रहेको पत्थरी फिक्स अप्रेसन गरिएको थियो। भतिजा राजकुमारका अनुसार आइतबार दिउँसो ३ बजे अप्रेसन गरिएको थियो। ‘अप्रेसन सकिएपछि डाक्टरले

तस्बिर : कान्तिपुर

धनगढीस्थित स्वस्तिक कार्डियो एन्ड मल्टिस्पेसियालिटी अस्पतालबाहिर सोमबार प्रदर्शन गर्दै मृतकका आफन्त ।

सुरुमा अप्रेसन राम्रो भो भने, भिँकेको पत्थरी पनि देखाए, हामी खुसी भयौं,’ उनले भने, ‘करिव एक घण्टापछि भेट्न गयौं। बुवाले पेट दुख्यो भन्नुभो, हामीले डाक्टरलाई भन्यौं, डाक्टरले सुई लगाए तर निको भएन। पेट त फुल्न पो

थाल्यो, त्यसपछि हामी आत्तियौं।’ राति ८ बजेतिर विरामीलाई धेरै गाह्रो भयो। ‘त्यसपछि फेरि डाक्टरलाई जानकारी गरायौं, डाक्टरले किडनीको नसा काटियो, अत्यधिक रक्तस्राव भयो, अब विरामीको

सप्तरीका तीन पालिका प्रमुख निलम्बित

राजविराज (कास)- ०७९ वैशाख ३० मा निर्वाचित स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिको कार्यकाल सुरु भएयता सप्तरीका तीन पालिका प्रमुख निलम्बित भएका छन्। दुई नगर प्रमुख र एक गाउँपालिका अध्यक्ष निलम्बित भएका हुन्। गत साता घुससम्बन्धी मुद्दामा अख्तियारले नियन्त्रणमा लिएसँगै विष्णुपुर गाउँपालिकाका अध्यक्ष उमेशप्रसाद यादव निलम्बित भएका हुन्। यसअघि राजविराज नगरपालिका प्रमुख भीमराज यादव र शम्भुनाथ नगरपालिका प्रमुख जितेन्द्रप्रसाद गुप्ताको निलम्बन कायमै छ।

घुससम्बन्धी प्रकरणमा अख्तियारले उनलाई गत भदौ ६ गते नियन्त्रणमा लिएको थियो। ७ गते अख्तियारले विष्णुपुर गाउँपालिकालाई पत्राचार गर्दै

गरएसँगै गत फागुन १७ गतेदेखि निलम्बित छन्। नगर प्रमुख गुप्ता र नगरपालिकाका ईन्जिनियर रामचन्द्र साहबीचको मिलेमतोमा विद्यालयको सभाहल निर्माणको अन्तिम विल भुक्तानी प्रयोजनका लागि सेवाग्राहीसँग एक लाख ४० हजार रूपैयाँ घुस लिएको आरोपमा दुवै जनामाथि विशेष अदालतमा मुद्दा दायर भएको थियो। अख्तियार टोलीले गत माघ ३ गते ईन्जिनियर साहलाई एक लाख ४० हजार रूपैयाँ घुस लिएको आरोपमा नियन्त्रणमा लिएको थियो। प्रमुख गुप्ताको पनि संलग्नता पाएपछि,

उनी समेतलाई विपक्षी बनाई विशेष अदालतमा आरोपपत्र दायर भएको हो।

भीमराज यादवमाथि अख्तियारले ०७९ असार २९ गते विशेष अदालतमा आरोपपत्र दायर गरेपछि उनी निलम्बित छन्। राजविराजस्थित राज रंगशाला स्तरोन्नतिमा भ्रष्टाचार गरेको ६ वर्ष पुरानो मुद्दामा उनी जोडिएका हुन्। अख्तियारले न्यू गहिल कन्ट्रक्सनका तत्कालीन सञ्चालक यादवविरुद्ध २ लाख ६३ हजार ४ सय ६८ रूपैयाँ विगो कायम गरी आरोपपत्र दायर गरेको छ।

IMMEDIATELY WANTED

United Technical School, a sister concern of United Academy Group affiliated to CTEVT is offering short term courses on **Barista, Baker, General Cook, Hotel Assistant, Continental Cuisine Cook**. It proudly announces vacancy for the following position:

Program Coordinator

Qualification : Atleast Bachelor’s Degree (preferably hotel management)

Experience: Atleast 5 years in relevant field

Interested applicants may submit their CV at the email below:

uacareer@united.edu.np

Expression of Interest

Daraz Kaymu Private Ltd.

Thapathali, Kathmandu

REQUEST FOR PROPOSAL

Date of Publication: 8/29/2023

- Daraz Kaymu Pvt. Ltd.** invites interested vendors to submit proposal for the below mentioned goods and services.

Contract	Item	Specifications	Preferred Brand	Qty
A	Laptop	- i5 - Latest Gen - 16GB RAM - 256GB M.2 NVMe - 14" - 1xHDMI Port - 1xEthernet Port - 3xUSB3.0 Ports - Type C charging Port - Backpack - 3yrs Warranty - OS: Free DOS	Dell or HP	100
B	Laptop	- i7 - Latest Gen - 16GB RAM - 512GB M.2 NVMe - 14" - 1xHDMI Port - 1xEthernet Port - 3xUSB3.0 Ports - Type C charging Port - Backpack - 3yrs Warranty - OS: Free DOS	Dell or HP	10
C	Cisco Switch	- C1000-24FP-4G-L - Catalyst 1000 24port GE, Full POE, 4x1G SFP - CON-SNT-C10024GF - SNTC-8X5XNBD Catalyst 1000 24port GE, Full POE, 4x1G - CAB-ACU - AC Power Cord (UK), C13, BS 1363, 2.5m	Cisco	10
D	Adobe services	- Creative cloud (1 year and 3 year Subscription)	Adobe	25
E	Adobe services	- Photoshop (1 year and 3 year Subscription)	Adobe	7

- Proposals can be submitted for all or any of the above contracts by the interested vendors. Evaluation will be done for each contract separately based on the proposals received. Evaluations of proposals will be done by Daraz without presence of any participating vendors.
- Proposals must be submitted at Daraz. situated at 6th Floor, Rotary Complex Building, Thapathali, Kathmandu during office hours.
- Proposals must be submitted on or before 5:00 PM on 9/4/2023. Proposals received after this deadline will be rejected.
- The proposal document must be prepared clearly specifying the price, specification, after-sales service, lead time and any other services the interested vendor is able to provide.
- The company reserves the right to accept or reject any proposal and to annul the procurement process and reject all proposals at any time prior to contract award, without thereby incurring any liability to the interested vendor.

यसैले चाहिन्छ संघीयता

शिमलाल देवकोटा

पहिलो मधेश आन्दोलन हुँदा म वीरगन्जमा प्राध्यापन गर्थे। पत्रपत्रिकामा कलम चलाउनेदेखि अध्ययन-अनुसन्धानसम्मका कामको सुरुआत पनि मैले वीरगन्जबाटै गरेको थिएँ। यसै दौरान मधेश आन्दोलन भयो। आन्दोलनको राप र ताप 'दिन दुगुना रात चौगुना' भनेजसरी बढ्दै गयो। समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्व लगायतका मुद्दाबाट थालनी भएको आन्दोलनपछि सिंगो तराई-मधेशका जिल्लाहरूको अलग्गै राज्य/प्रदेश चाहिन्छ भन्ने मागमा केन्द्रित रह्यो। दोस्रो मधेश आन्दोलन पहिलोभन्दा पनि भयानक थियो। राज्यसंगको आक्रोशको निशाना पहाड समुदाय भयो। जनकपुर, मलंगवा, गौर, कलैया लगायतमा बसोबास गर्ने पहाड समुदायका हजारौं चेपुवामा परे। धेरैले आफ्नो थातथलो छाडे। केयौँ स्थानमा पहाड मुलका बासिन्दाहरू मारिए पनि। समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता र संघीय शासन प्रणाली अवलम्बन गर्ने प्रतिवद्धतासहित सरकारले आन्दोलनकारीसंग सम्झौता गर्‍यो। यो विषयलाई अन्तरिम संविधानमै समावेश गरियो। पछि, संविधानसभाले यसको अपनत्व पनि लियो।

संघीयताले वास्तवमा विविधतालाई एकसुत्रमा गाँसिदिएको छ। सबै समुदायलाई आफ्ना धर्म, रहनसहन, भाषा, कला, संस्कृति आदिको संरक्षण र संवर्द्धन गर्ने अधिकार दिएको छ। अतर्गै राज्य चाहिन्छ भन्नेहरूलाई समेत संघीयताले जोडेको छ। संघीयतालाई अंगीकार गरिसकेपछि, यसको पृष्ठपिण्ड गर्ने दायित्व राजनीतिक दलहरूको हो, सरकारको हो।

मुलुकमा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैंगिक लगायतका विभेदहरू छन्। सबै विभेदको अन्त्य गर्ने र बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक, भौगोलिक विविधतायुक्त मुलुकका रूपमा संघीय शासन प्रणालीलाई आत्मसात् गर्ने भनेर संविधानको प्रस्तावनमै लेखिएको छ। बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली, नागरिक स्वतन्त्रता, मौलिक अधिकार, आवाधिक निर्वाचन, पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रतासहित कानुनी र विधिको शासनलाई आत्मसात् गर्दै समाजवादप्रति प्रतिवद्ध रहने उद्घोषसमेत संविधानले गरेको छ।

सामन्ती, निरंकुश, केन्द्रीकृत र एकात्मक राज्यव्यवस्थाले थोपरेका सबै विभेद र उपीडनको अन्त्य गर्दै मुलुकमा स्थायी शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धि हासिल गर्ने लक्ष्य लिएको यो शासन व्यवस्थाले मुलुकलाई कमजोर बनाउँछ भनी शीघ्र मुक्ततावाहेक केही हैन। तर के बिर्सिनु हुन्न भने, संविधानले आफैँ काम गर्दैन। संविधानको भावनालाई आत्मसात् गर्ने दायित्व राजनीतिक दलहरूको हो, सरकारको हो। आफ्नो दायित्व र भूमिकामा राजनीतिक दलहरू चुकेका छन्। सरकार इमानदार हुन सकेको छैन। यो पाटोको समीक्षा हुन जरुरी छ।

संघीयतालाई निरपेक्ष रूपमा मात्र हेरिनु हुँदैन। यो त साधन मात्र हो। संविधानको कार्यान्वयनका लागि गर्नुपर्ने कामहरू प्रशस्तै छन्। संविधानमा केही कमीकमजोरी पनि छन्, जसमा सुधार पनि त्यत्तिकै आवश्यक छ। यो शासन व्यवस्था अंगालेपछि केही सुधार र परिवर्तन भएको छ। जस्तो— अहिले तराई-मधेश लगायत सिंगो मुलुकमा शान्ति छाएको छ। माओवादी जनयुद्ध, मधेश आन्दोलन लगायतका कारण गाउँठाउँ छाडेका मानिसहरू घर फर्केका छन्।

'केन्द्रमा संघीय सरकार र तल स्थानीय सरकार मात्र भए पुग्छ, किन चाहियो प्रदेश' भन्नेहरूले बुझ्न जरुरी छ, स्थानीय तहले मात्र समस्याको समाधान दिन्थ्यो भने हिजोका स्थानीय निकायहरूले किन दिएनन् ? किन स्थानीय निकायहरूको चुनाव २०-२० वर्षसम्म हुन सकेन ? किन गाउँघरका जनतालाई गाविस साँच्चि खोज्दै सदरमुकामतिर वैडिनुपप्यो ? जनतालाई सानोतिनो काम र समस्याको पोको बोकेर किन सदरमुकाम र काठमाडौँसम्म धाउनुपर्ने स्थिति आयो ? निर्वाचित जनप्रतिनिधिले चलाउनुपर्ने स्थानीय सत्ता किन कर्मचारीले मात्र चलाउनुपर्ने परिस्थिति आइपयो ? हाम्रा गाउँहरू किन सुनसानप्रायः भए ? राज्यका अधिकांश अंग किन गाउँसम्म जान हिम्मत गरेनन् ? हाम्रा उद्योग-व्यवसाय किन ओरालो लागिरहे ? केन्द्रीकृत अधिकारलाई कानुन यमोर्जिम विकेन्द्रीकृत गर्ने भनेर ल्याइएका विकेन्द्रीकरण, निक्षेपणजस्ता शासन सुधारका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन किन भए ? उच्चपदस्थ

संघीयताकै कारण स्थानीय सरकार अधिकारसम्पन्न भएका हुन्। जनताले आफ्नै घरदैलामा सरकार पाएका छन्। आफ्ना गुनासा पोख्ने जनप्रतिनिधि पाएका छन्। केही अपवादबाहेक स्थानीय तहमा विकासको लहर आएको छ।

कर्मचारीहरू किन सिंहदरबारभन्दा बाहिर जान मानेनन् ? सुदूरपुर्व, सुदूरपश्चिम लगायत दूरदराजका जनताको विकास-निर्माण र सेवाप्रवाह सम्बन्धी योजनाहरू काठमाडौँका तारे होटलहरूमा मात्र बसेर किन बनाए ? शासन व्यवस्थामा कुनै खास जाति, समुदाय र वर्गको अपवादबाहेक स्थानीय तहमा विकासको लहर आएको छ। हिजो मुस्किलले ३० लाख रुपैयाँ पनि नपाउने स्थानीय तहले अहिले अर्बभन्दा बढी वित्तीय स्रोत परिचालन गरिरहेका छन्। सदरमुकाममा केन्द्रित केही विकास कार्यालयहरू अहिले गाउँगाउँ पुगेका हुन्। काठमाडौँमा केन्द्रित मन्त्रालय, विभागसहित केही निकाय प्रदेशतिर भरेका छन्।

करिव १ लाख निजामती कर्मचारीमा आधाभन्दा बढी स्थानीय तह र प्रदेशमा समायोजन भएका छन्। उच्चपदस्थ कर्मचारीहरू तल जानु भनेको सेवा जनताकै घरदैलासम्म पुग्न हो। कर्मचारी प्रशासनमा समस्या छ, सरकारले निजामती कानुन जारी गर्न सकेको छैन, त्यो अलग्गै पाटो हो, सरकारको नालायकीपन हो, तर यो व्यवस्थाका कारण केन्द्रीय राज्यसत्ताले नचाहँदा-नचाहँदै पनि केही सुधार भएको छ। जनताको सबभन्दा नजिकको सरकार स्थानीय र त्यसपछि प्रदेश सरकार हो भन्ने सन्देश गएको छ। नजिकको सरकारमा जनताले टेबल ठट्टाए, आँखा जुधाएर काम लिएका छन्। पहिले त्यही कामका लागि सिंहदरवार धाउनुपर्दा हप्ती/महिना लाग्थ्यो। सिंहदरवारले भुईँमान्ड्यका समस्याहरू राम्रोसँग देख्ने, सुन्ने, देखे/सुने भनेकै भुईँ सरकारले हो। त्यसैले हामीले स्थानीय सरकारसँगै प्रदेश सरकारलाई पनि बलियो बनाउनुपर्छ। संघीयताकै कारण स्थानीय सरकार अधिकारसम्पन्न भएका हुन् भन्ने तथ्य बुझ्न जरुरी छ।

संघीयताका कारण समानुपातिक समावेशी सहभागितामूलक प्रतिनिधित्वको अभ्यास सुरु भएको छ। विश्वभरका संसद्हरूको साभ्रा संगठन अन्तरव्यवस्थापिका

संघको वेवपेजमा राखिएको विवरण अनुसार, विश्वभरका संसद्मा महिलाको औसत प्रतिनिधित्व २६ प्रतिशत छ। भारतको १५ प्रतिशत र चीनको २५ प्रतिशत छ। अमेरिकाको २८ प्रतिशत छ भने नेपालको ३४ प्रतिशत। स्थानीय तहमा महिला प्रतिनिधित्व नेपालमा ४२ प्रतिशत छ। जबकि संयुक्त राष्ट्र संघका अनुसार, जापानमा त्यो १३ प्रतिशत, क्यानडामा २७ प्रतिशत र डेनमार्कमा ३२ प्रतिशत छ। २०४९ सालको स्थानीय निकायको निर्वाचनमा महिलाको प्रतिनिधित्व जम्मा शून्य दशमलव ४९ प्रतिशत थियो; अहिले ४२ प्रतिशत पुगेको छ। महिला प्रतिनिधित्वको सवालमा यसलाई छलाड भन्ने कि नभन्ने ? यत्रो उपलब्ध यही संघीयताका कारण सम्भव भएको हैन ? स्थानीय तहको प्रमुख पदाधिकारी पदमा अनिवार्य रूपमा महिला हुनेपर्ने व्यवस्थाका लागि भने थप संघर्ष जरुरी छ।

संघीयताका कारण बसाइँसराइमा कमी आएको छ। समस्याहरूको स्थानीयकरण भएको छ। तत्कालीन व्यवस्थासँग तुलना गर्दा सेवा प्रवाहमा सुधार आएको छ। सकारात्मक प्रतिस्पर्धाको भावनाको विकास भएको छ। पालिका-पालिका, प्रदेश-प्रदेशबीच सेवा प्रवाह लगायतमा प्रतिस्पर्धा छ। यसो कल्पना गरौं त, कस्तो कठिन अवस्थाबाट हामी यहाँसम्म आइपुगेका हौं ! अहिले स्थिति सहज छ भन्दैमा 'संघीयता चाहिँदैन, प्रदेश चाहिँदैन' भन्न मिल्छ ? ल एए छिनलाई मानौं, संघीयता चाहिँदैन र। अनि जाने कहाँ हो त ? फेरि समाजको कुनै वर्ग र समुदायले आन्दोलन नगराई भन्न सकिन्छ ? आन्दोलनसँगै इन्द्र बढ्दै गयो भने मुलुकको हालत के होला।

अमेरिकामा करिव अढाई सय वर्षदेखि एउटै शासन व्यवस्था छ। कर्णाली प्रदेशभन्दा अलिकति ठूलो, २६ वटा प्रदेश भएको स्वट्रजल्यान्डमा पनि २०० वर्षभन्दा बढीदेखि एउटै शासन व्यवस्था छ। भारतमा सन १९५० देखि (त्यसै बेला हामीले राणा शासनबाट मुक्ति पाएका हौं) त्यही संविधान, त्यही शासन व्यवस्था छ। हामीले चाहिँ शासन व्यवस्था र संविधान फेरेका फेर्दै छौं। अब पनि मुलुकलाई विभिन्न शासन व्यवस्थाको प्रयोगशाला नबनाऔं। हो, निर्वाचन प्रणालीमा कमजोरी छ; यसमा सुधार गरौं। संघीय सांसद र प्रदेश सांसदको संख्या धेरै छ, यसलाई कम गरौं। एउटै व्यक्ति पटक-पटक सांसद/मन्त्री हुन पाउने व्यवस्था बदलौं। राष्ट्रपतिको जस्तै प्रधानमन्त्रीको पनि सीमा निर्धारण गरौं। संघ र प्रदेशमा मन्त्रालय, निकाय लगायतको संख्या चुरस्त बनाऔं। अत्यावश्यक कानून बनाऔं। प्रदेश र स्थानीय तहलाई सरकारको अनुभूति हुने वातावरण बनाऔं। भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता अपनाऔं। अरुै पनि संविधान राम्रो छ, शासन व्यवस्था उत्तम छ मात्र भनिरह यौं तर कमीकमजोरी सुधानपछि लागेनौं भन्ने निश्चित छ, यो व्यवस्था नचाहने पक्षलाई बल पुग्छ, आलोचना र कमीकमजोरी मात्र देखाएर चर्को भाषण गर्नेहरूका पछाडि भीड बढ्दै जान्छ।

जनतालाई कुनै पनि शासन व्यवस्थासँग कुनै लेनदेन नै छैन। जनताको लेनदेन भनेकै रोजगारी हो। विकास हो। सुशासन हो। योभन्दा पनि महत्त्वपूर्ण स्थायी शान्ति र विधिको शासन हो। स्थायी शान्ति र विधिको शासनसँगै विकास, सुशासन, समृद्धि लगायतका आयामहरू जोडिएका हुन्छन्। संघीयताले यो भुल्नुचाहिँ हुँदैन।

एमालेका अनन्त दुःख

सशकला वाग्ले भट्टराई

भदौ ४, २०८० मा कोशी प्रदेशका मुख्यमन्त्री उद्भव थापाले प्रदेशसभाबाट विश्वासको मत लिने कार्यक्रम थियो। उपसभामुख सृजना दनुवारले प्रदेशसभा बैठकबारे छलफल गर्न विहान आठ बजे कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको बैठक बोलाएकी थिइन्। तर संसद् बैठक आह्वान गरेर उनी सुदृक्क काठमाडौँ उजिन्। यसमा उपसभामुख चुनिनुभन्दा अगाडि उनी आवद्ध पार्टी अर्थात् एमाले नेतृत्वको राजनीतिक चालवाजी रहेको शंका गर्न सकिने आधारहरू छन् किनकि राष्ट्रिय राजनीतिमा एमालेको भूमिका पटकपटक यस्तै देखिँदै आएको छ। यसको पछिल्लो उदाहरण संघीय संसद् अवरोध हटाउन गत मंगलबार बस्ने भनिएको शीर्षनेताहरूको बैठक तथा राष्ट्रपतिले बोलाएको बैठकमा एमाले अध्यक्ष केशी शर्मा ओली अनुपस्थित हुनु हो।

पछिल्लो समय सुनु काण्डका नाममा एमालेले संसद् अवरुद्ध गर्‍यो। त्यसो त नेपालको संसदीय इतिहासमा एमालेले संसद् अवरुद्ध गरेको यो पहिलो पटक होइन। विगत २३ वर्षमा एमालेले २५२ पटक संसद् अवरोध गरेको समाचार आएका छन्। २०५७ सालमा ५७ दिन संसद् अवरोध गरेको एमालेले २०७८ सालमा १८७ दिन प्रतिनिधिसभा चल्न दिएको थिएन। पटकपटकको संसद् अवरोध राजनीतिक मुद्दा तथा जनताको समस्यालाई सम्बोधनका लागि दबावस्वरूप होइन, बरु एमालेका केही नेताको जिद्दी र हठको कारण मात्र भएको देखिन्छ।

देशमा समस्याहरू बगेरती छन्। अर्थात् इतिहासकै जटिल अवस्थामा छ। देशको आन्तरिक आयले साधारण खर्चसम्म धान्न नसक्ने अवस्था छ। वैदेशिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको आधा भैसकेको छ। वैदेशिक व्यापारको ९० प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा आयातले ओगटेको छ। मुद्रास्फीति अहिलेसम्मकै उच्च बिन्दुमा पुगेको छ। बेरोजगारी उच्च छ र युवा रोजगारी तथा अध्ययनको नाममा दैनिक हजारौंको संख्यामा विदेशिरहेका छन्। लम्पी किन रोगका कारण पशुचौपाया मरेका छन् र धेरै गाईभैँसी यस रोगबाट ग्रस्त छन्। सुशासनको क्षेत्रमा गर्नुपर्ने काम धेरै छन्, उठाउनुपर्ने विषय धेरै छन्। मिटरव्याजपीडितहरूको समस्या छ (यद्यपि यसमा सरकारले काम गरिरहेको छ), सुकुम्बासी समस्या तथा सहरी गरिबी विकराल बन्दै छ। वर्षा सुरु भएसँगै बाढीपहिरोपीडित जनताको विजोग छ। यी समस्या समाधानका लागि प्रतिपक्षले संसद्मा आवाज बुलन्द गर्न सक्थ्यो, सरकारलाई दबाव दिन सक्थ्यो। एमालेको आवाज त अहिले अनुसन्धान भैरहेका तथा सतहमा आएका गतिवन्धु चियाबगान, ओम्नी र वाइडबडीजस्ता भ्रष्टाचारको छानविन रोक्न निस्केजस्तो पो देखिन्छ।

सरकारा धेरै कमजोरी होलात्त तर अवैध रूपमा भित्रिएको सुन समातिएको छ र अनुसन्धान जारी छ। नक्कली भुटानी शरणार्थीमा अनुसन्धान भइरहेको छ। ललितानिवास काण्डमा अनुसन्धान सकिएको छ। पूर्वमन्त्री तथा उच्चपदस्थहरू कमचारी हिरासनमा छन्। यस्तोमा त रचनात्मक प्रतिपक्षले अनुसन्धान निष्पक्ष बनाउन सरकारलाई सहयोग गर्नुपर्ने हो, नजिकबाट नियालेर खबरदारी गर्नुपर्ने हो। तर एमालेले त उल्टो गरिरहेको छ।

गत निर्वाचनमा एमालेको घोषणापत्रमा सुशासन उच्च प्राथमिकता रहेको उल्लेख छ। घोषणापत्रमा ४ संस्कृत्य, २० ग्यारेन्टी, ३० कामका क्षेत्र र २४७ प्राथमिकताजस्ता विविध विषय छन्। यीमध्ये केही त प्रतिपक्षमा रहेर पनि गर्न सकिन्थ्यो। राज्य सञ्चालनमा प्रतिपक्षी दलको भूमिका नै नहुने होइन। जिम्मेवार राजनीतिक दलले जनताका मुद्दा उठाउन प्रतिपक्षमा रहँदैमा असम्भव हुने होइन। कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी सरकारको भए पनि सदनमा आवाज उठाउन सक्छ प्रतिपक्षले।

एमालेको आफ्नै गौरवशाली इतिहास छ र दरिलो वर्तमान छ। नेपाली लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा एमालेका नेता-कार्यकर्ताले ठूलो संघर्ष र बलिदान गरेका छन्। कम्युनिस्ट विचारधारालाई लोकतन्त्रीकरण गर्नमा एमालेका तत्कालीन महासचिव मदन भण्डारी र एमालेको मार्गदर्शक सिद्धान्त जनताको बहुदलीय जनवादको भूमिका महत्त्वपूर्ण छ। सरकार सञ्चालनमा पनि एमाले नेतृत्वको सरकारले उल्लेखनीय सुरुआत गरेको थियो। सामाजिक सुरक्षा अन्तर्गत वृद्ध भत्ताको सुरुआत गर्ने एमाले, 'आफ्नो गाउँ आफैँ बनाऔं' कार्यक्रम (यद्यपि यसलाई पञ्चायतकालीन गाउँ फर्क अभियानको नक्कल भन्ने गरिन्थ्यो) सुरु गर्ने एमाले सरकारको भूमिका लोककल्याणकारी राज्य स्थापनामा 'माइलस्टोन' थियो।

तर विस्तारै एमालेको 'मेडामर्फिसस' हुँदै गयो। २०५३ सालमा लोकेन्द्रबहादुर चन्द नेतृत्वको राप्रपासँग सत्ता गठबन्धन गर्नु एमालेका लागि सिद्धान्त, आदर्शभन्दा सत्ता प्राथमिकता भएको प्रमाण थियो। राजा ज्ञानेन्द्रले २०५९ सालमा आफैँले

बरखास्त गरेका शेरबहादुर देउवालार्इ २०६१ सालमा पुनः प्रधानमन्त्री नियुक्त गरे। दलहरू राजाको प्रतिगमनविरुद्ध आन्दोलनमा थिए तर एमालेले प्रतिगमन आधा सच्चिएको निर्णय गरी देउवा नेतृत्वको सरकारमा जाने निर्णय गर्‍यो। यसपछि नै एमालेमाथि हुलमुल चरित्रको आरोप लाग्न सुरु भयो।

महिलाका मुद्दा पनि एमालेको प्रार्थमिकतामा पर्दैन। त्यसैले त नेकपा बन्दै गर्दा महिला सहभागिताको प्रसंगमा एमाले नेतृ बिन्दा पाण्डको पार्टी समावेशी बनाउनुपर्ने प्रस्तावलाई 'एनजीओको मुद्दामा ट्याउट्टयाउँ' गरेको आरोप लाग्यो। त्यति मात्र होइन, राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले नेपाल नागरिकता ऐन-२०६३ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक प्रमाणीकरण गरेपछि एमालेसहितका प्रतिपक्षी दलहरूले विरोध गरे। एमालेका नेताहरूले त नेपाली नागरिकसँग वैवाहिक सम्बन्ध कायम गरेकी विदेशी महिलालाई एक हातले सिन्दूर र अर्को हातले नागरिकता दिने व्यवस्था अहिलेको विधेयकले गरेको र यसले राष्ट्रियता नै खतरामा पर्ने प्रतिक्रिया दिए। राष्ट्रियताप्रति एमालेको धारणा सतहमा आयो।

लोकतान्त्रिक आन्दोलनका आधारमा जनतामा स्थापित भएको पार्टी हो एमाले। एमालेका जनवर्गीय संगठनहरू संगठित र सक्रिय छन्। प्रतिवद्ध कार्यकर्ताको संख्या ठूलो छ। तर पार्टीका निर्णयहरू अध्यक्षको लहडमा हुने गर्छन्। पार्टीमा आन्तरिक लोकतन्त्र कमजोर छ। पछिल्लो महाधिवेशनमा संस्थापन पक्षलाई चुनौती दिने र अत्यमत पक्षको नेतृत्व गर्ने मुख्य नेता भीम रावल र घनश्याम भुसालप्रति ओलीले कस्तो व्यवहार गरे सबैसामु छर्लंग छ।

त्यसो त अहिले एमाले भन्नु नै ओली हुन्। ओलीको चाहनाचिन्ता एमालेभित्र हावा पनि चन्दैन। त्यसैले त बहुपदीय सामूहिक नेतृत्व, पार्टीमा आन्तरिक लोकतन्त्र, एक

अहिले रमालेको छटपटी देख्दा यो न लोकतान्त्रिक आन्दोलनबाट उठेको पार्टीजस्तो लाग्छ न त जिम्मेवार प्रतिपक्ष।

व्यक्ति एक पद र नेतृत्व हस्तान्तरणको मुद्दा बोकेर एमालेको नेतृत्वमा आएका ओलीले अध्यक्ष भएपछि आफैँले उठाएका एजेन्डा लत्याए। अहिले ७० वर्ष उमेर हदसमेत हट्टाएर तेस्रो कार्यकालका लागि तयार देखिन्छन् ओली। यसले पार्टीको युवा पंक्तिलाई निराश र आक्रोशित बनाएको छ।

अध्यक्ष ओली लहडमा जे पनि गर्छन्। जस्तै— उनले पार्टीमा योगदान पुर्‍याएका नेताहरूलाई निराश राप्दा नेपालका नेता कमल थापालाई चुनावका लागि सूर्य चिह्न दिए, नेपाल परिवार दलका अध्यक्ष एकनाथ ढकाललाई समानुपातिक सांसद बनाए। तर यसको विरोधमा कसैले आवाज उठाउन सकेन। ओलीले संवैधानिक प्रावधानविपरीत गरेको दुईदुई चोटिको संसद् विघटनले निम्त्याएको राजनीतिक दुर्घटना अरुै आलो छ। ओलीका यस्ता व्यवहारप्रति मौन असहमति राख्ने नेता-कार्यकर्ता नभएका होइनन्, तर यी आवाज मुखर हुन सक्दैनन्। यही नै एमाले पार्टीको दुख हो, एमाले कार्यकर्ताको दुख हो।

एमालेमा भावी नेतृत्वका आकांक्षीहरू भने ओलीलाई भगवानजस्तो व्यवहार गर्छन् र ओलीको नक्कल गर्छन्। ओलीले 'युम' गर्दै लगेका र अध्ययनशील भनिने एमाले महासचिव शंकर पोखरेलले ओलीका अराजनीतिक बोलीलाई पुष्टि गर्न अधिकांश समय खर्चिएको देखिन्छ। ओलीको पदचाप पछ्याएकैले होला, उनी असहिष्णु पनि बन्दै गएरूँ सुनिन्छन्। त्यसैले त पोखरेल लोकप्रिय मतका आधारमा सबैभन्दा ठूलो पार्टीको महासचिव होइन, ओलीका सहायकजस्ता लाग्छन्।

अहिले एमालेको छटपटी देख्दा यो न लोकतान्त्रिक आन्दोलनबाट उठेको पार्टीजस्तो लाग्छ न त जिम्मेवार प्रतिपक्ष। त्यसैले त भुटानी शरणार्थी काण्डमा टोपबहादुर रायमाझी पक्राउ परेपछि ओलीले 'एउटा सांसद र पार्टीका नेतालाई पड्यन्नपूर्ण ढंगले किन समाउनुपर्ने अवस्था आयो ?' भन्दै प्रश्न गरे। यो छटपटीलाई सुनु काण्ड, नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरण, ललितानिवास जग्गा काण्ड, गिरिवन्धु चिया बगान लगायतका विषयमा एमालेका नेताहरूमाथि सोफिएको अनुसन्धानका कारण एमाले त्रस्त भएको भनेर बुझ्नेहरू पनि छन्।

भदौ ४ को दिन काग्रेस नेता दिवंगत प्रदीप गिरिको स्मृतिमा भएको एउटा कार्यक्रममा एमालेका उपमहासचिव प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिमा आदर्श, मूल्य र नैतिकताको डरासंगो विघटन देखिएको बताएछन्। यो अन्य राजनीतिक पार्टीमा पनि लागू होला तर अहिलेको सन्दर्भमा उनकै पार्टी एमालेको हकमा बढी मिल्दो देखिन्छ।

wagle.samjhana@gmail.com

सुदीप ठकुरी

केही साताअघि मुस्ताङको कागबेनी बजार क्षेत्रमा लेदो बाढीले नोक्सान गर्‍यो। काग खोलाको सतह एक्कासि बढेर कागबेनीमा पस्दा ३१ भन्दा बढी घर/होटलमा क्षति पुग्यो। जोमसोम-कोरोला सडकको पक्की पुल, भोल्सुंग पुलसहित तीनवटा विद्युतीय पोल र दुइटा गाडी बगे। कागबेनीमा बाढीका कारण भएको यो क्षति धेरै हो। मुस्ताङमा आएको यो बाढीबारे विभिन्न किसिमले विश्लेषण भइरहेका छन्। केहीले यसलाई जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर भन्न पनि थ्याए। घटना भएको दिन जोमसोम जलमापन केन्द्रले कालगण्डकीको जलसतह ८ वजेर १० मिनेटमा २.३५ मिटर, ९ वजे १.९६ मिटर र राति साढे ९ वजे २.१० मिटर, ११ वजे २.७७ मिटर मापन गरेको थियो। जबकि गत वर्ष जलसतह ३.५२ मिटर हुँदा पनि धेरै क्षति भएको थिएन।

कालीगण्डकी र काग खोलाको दोभानानजिक करिव ४ सय मिटर दूरीमा बाढीले क्षति गरेको देखियो। काग खोलाभन्दा माथि पर्ने त्रिरी खोलामा पहिरो खस्दा नदी प्रवाह रोकिएकाले कागबेनीमा अरुस्मात् भेलबाढी आएर बस्ती क्षेत्रमा फैलिएको थियो।

काग खोलाको करिव १० मिटर (दायाँबायाँ) क्षेत्रभित्र मानवबस्ती छ। नदी र मानव बस्तीको सतह लगभग उस्तै छ। नदीको बहाव क्षेत्र अति नै साँघुरो भएकाले पानीको सतह घटबढ हुनेबित्तिकै त्यसको असर पड्छ नै। नदीको बहाव क्षेत्र पर्याप्त नभएको र नजिकै घरहरू बनेकाले लेदोसहितको बाढी बहाव क्षेत्र (गाउँ) मा पुगेको हो। त्यही बाढी कागबेनी बस्ती क्षेत्रभन्दा माथि पसेको देखिँदैन, उच्च स्थानमा र टाढा रहेको हुँदा त्यहाँ क्षति नभएको हो।

कागबेनीमा नदीको बहाव क्षेत्र अत्यन्त साँघुरो छ, गहिराड पनि त्यति छैन। नदी सतह मानव बस्तीकै हाराहारीमा हुँदा पानी सजिलै गाउँमा पस्‍यो। खोलाको तटीय बहाव क्षेत्र साँघुरिँदा त्यहाँ बाढीले धेरै नोक्सान पुर्‍यायो। काग खोलामा बाढी पस्नुअघि त्रिरी खोलाको गेग्रानसहितको भेलेले काग खोलानजिकैको तटबन्ध भत्काउँदै आएको थियो। त्रिरी खोला थुनियो, त्यहाँको बाँध भत्किएर तल आउँदा कागबेनीनजिकैको बाँध पनि भत्काएर खोला गाउँ पस्‍यो। यस्तै, बाढी फिर्ता अबधि (रिटर्न पिरियड) को अध्ययन नगरी बस्ती बसालिएको हुँदा पनि यो क्षति भएको आकलन गर्न सकिन्छ।

काग खोलाको जलाधार क्षेत्र करिव ९५ वर्ग किलोमिटर छ। त्यति क्षेत्रभित्र परेको पानी काग खोलासम्म आइपुग्छ। बाढी गएको दिन २५.२ मिलिमिटर वर्षा भएको जोमसोम स्टेशनमा मापन गरिएको थियो। अर्थात्, त्यस जलाधार क्षेत्रमा २३

लाख ९४ हजार क्युबिक मिटर पानी पस्‍यो। यो भनेको त्यहाँ सो दिन २ अर्ब ३९ करोड ४० लाख लिटर वर्षा भएको थियो। विभिन्न माध्यम हुँदै त्यो पानी खोला वा अन्य क्षेत्रमा पुग्यो। सानो जलाधार क्षेत्रमा धेरै मात्रामा भएको वर्षाको प्रभाव पर्ने नै भयो। बाढी हवात्ते आउँदा कृत्रिम बाँधले थेग्न नसकेपछि लेदोसहितको बाढी खोलामा पस्‍यो।

मुस्ताङ क्षेत्रमा पहिले पनि बाढी गएकै हो। खोलानजिकै भैँटने ठूलो ढुंगारू पहिरेको बाढीले नै ल्याएको हो। जोमसोम भाएर वाने खोलाहरूमा पनि ठूलठूला चट्टान तथा ढुंगारू टाढाबाट बगेर आएका हुन्। तर, त्यति वेलाको बाढी के कारणले आयो भन्नेबारे वैज्ञानिक अनुसन्धान भएको छैन। जोमसोम वर्षा मापन केन्द्रमा वार्षिक २९२.७

कागबेनीमा बाढी गएको दिन त्यस क्षेत्रमा धेरै वर्षा भएको थियो। महिनादिनको वर्षाको लगभग आधा रकै दिनमा हुँदा त्यस्तो क्षति निम्तियो।

मिलिमिटर वर्षा औसत मानिन्छ। जलाईमा ४६.८ र अगरुस्टमा ४३.९ मिलिमिटर वर्षा औसत हो। कागबेनीमा बाढी गएको दिन त्यस क्षेत्रमा धेरै वर्षा भएको थियो। महिनादिनको वर्षाको लगभग आधा

एकै दिनमा हुँदा त्यस्तो क्षति निम्तियो। दक्षिणबाट उत्तरतर्फ आएको मनसुनी वायु नेपालका अग्ला हिमालका दक्षिण मोहडामा ठोक्किएपछि, वर्षा हुने गर्छ। भौगोलिक अवस्थिति हिमालको उत्तरी मोहडामा भएका कारण मुस्ताङलाई हिमालपारिको जिल्ला मनिन्छ। अर्थात्, मुस्ताङ पानी पर्ने क्षेत्रको ठ्याक्कै अर्कोपट्टि, 'रेन श्याडो' क्षेत्रमा पर्छ। यस्तो क्षेत्रमा पानी कमै पर्ने गर्छ। मनाङ एवं हुम्ला र डोल्पा जिल्लाका केही स्थान रैन श्याडो क्षेत्रमा पर्छ्न्। पानी कम पर्ने भएकोले यी क्षेत्र प्रायः सुक्खा छन्। सुक्खा क्षेत्र हुनुको अर्थ हो वन तथा वनस्पति पातलो हुन्। सुक्खा क्षेत्रको माटोमा सजिलैसँग पानी सोस्न सक्ने क्षमता पनि हुदैन। पहिलादेखि नै भित्रिको

जमिन हुँदा पानी सोसिएर जान सक्छ। तर मुस्ताङको हकमा सुक्खा माटो भएकाले जमिनले चर्दै वर्षाको पानी सोस्ने सामर्थ्य राख्दैन। यसै कारण तल्लोतटीय क्षेत्रमा लेदोसहितको बाढीको जोडिम हुन्छ। यसलाई आकस्मिक बहाव (फ्लास फ्लड) पनि भन्ने गरिन्छ। सुक्खा माटोमा धेरै वर्षा हुनेबित्तिकै आकस्मिक बहाव हुन्छ र त्यसले जमिनको सतहमा भएका संरचनालाई सोहोरै लैजान्छ।

अर्को कुरा, नदी नजिकैको क्षेत्रमा मानव बस्ती बसाउँदा सम्भावित जोखिम आकलन गर्नुपर्छ। कागबेनीमा त्यस्तो भएको पाइएन। पहिरो थुनिएर बनेको बाँध फुटेपछि आएको बाढीलाई विषयान्तर गरेर अन्यत्र जोड्नु उपयुक्त हुँदैन। त्यहाँको क्षतिमा मानवीय कारण बढी देखियो। निश्चित समयमा निर्गमित रूपमा यस्ता घटनाहरू बढ्दै गएका हुन् भन्ने पर्याप्त आधार हामीकहाँ छैन। समग्र नेपालमा बाढीपहिरो प्रत्येक वर्ष घटबढ भइरहेको देखिन्छ। तर, बाढीका ठूला हानिनाोक्सानीको अभिलेख हेर्दा तिनमा जलवायु परिवर्तन सम्भावित कारक रह्यो कि भन्न सकिन्छ। मुस्ताङमा त्यो पहिरो जानुमा पनि मानवीय कारण छ कि नदीले धार परिवर्तन गरेको हो, निश्चित हुनुपर्छ। त्यसैले कागबेनी घटनामा मानवीय क्रियाकलाप मुख्य र जलवायु परिवर्तन सम्भावित कारक रहन सक्छ।

ठकुरी जलवायु विज्ञ तथा मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयका विज्ञान तथा प्रविध संकायका डिन हुन्।

इजरायली समकक्षीलाई भेट्दा लिबियाकी विदेशमन्त्री निलम्बित

त्रिपोली (रासस/एएफपी)- लिबिया सरकारले आफ्नो विदेशमन्त्रीलाई निलम्बित गरेको छ। इजरायली समकक्षीसँग भेटेको आरोपमा विदेशमन्त्री नजला मङ्गोसलाई निलम्बन गरिएको हो। इटालीको रोम शिखर बैठकको क्रममा हालै दुवै देशका विदेशमन्त्रीबीच भेटवार्ता भएको थियो। प्यालेस्टाइनको समर्थक लिबियाले इजरायललाई मान्यता दिएको छैन।

इजरायलसँगको सम्पर्कलाई लिएर लिबियामा विरोध प्रदर्शन पनि सुरु भएको छ। इजरायली विदेशमन्त्री एली कोहेनले निलम्बनमा परेका लिबियाकी विदेशमन्त्रीसँगको बैठकलाई ऐतिहासिक भन्दै त्यसलाई त्रिपोलीसँग सम्बन्ध स्थापना गर्ने पहिलो कदम भएको बताएका छन्। पछिल्लो समय इजरायलले आफूलाई आधिकारिक रूपमा मान्यता नदिने अरब र मुस्लिम बहुल देशसँग घनिष्ठ

सम्बन्ध कायम गर्ने प्रयासलाई जारी राखेको छ। यद्यपि लिबियाका तीन प्रान्तको प्रतिनिधित्व गर्ने राष्ट्रपतीय परिषदले इजरायलसँगको सम्बन्धलाई सामान्य बनाउनु गैरकानुनी भएको बताएको छ।

लिबिया संसद्को सभामुखको कार्यालयले निलम्बित विदेशमन्त्रीलाई देशद्रोहको आरोप लगाएको छ। लिबियाका प्रधानमन्त्री अब्दुल हमिद

दवेवाले उनीमाथि अनुसन्धानको आदेश दिएका छन्। पूर्वनिर्धारित योजनाअनुसार रोम शिखर बैठकका क्रममा लिबियाकी विदेशमन्त्रीसँग आफ्नो देशका विदेशमन्त्रीले भेटवार्ता गरेको इजरायलका एक जना मन्त्रीले बताएका छन्। लिबियाको विदेश मन्त्रालयले चित्रण गरेजस्तो त्यो बैठक अपफर्कट आयोजना नगरिएको उनले स्पष्ट गरेका छन्। उक्त भेटमा इजरायल र लिबियाबीच सम्बन्ध स्थापना गर्ने तथा लिबियामा रहेका यहूदीको सुरक्षा तथा हित प्रवर्द्धनमा बैठक केन्द्रित रहेको उनले बताए।

यसैबीच, इजरायलको विदेश मन्त्रालयले उक्त भेटवार्ताको खबर सार्वजनिक नगरेको दावी गरेको छ। विदेश मन्त्रालयलाई हवाला दिँदै प्रकाशन भएका समाचारप्रति उक्त मन्त्रालयले खेद व्यक्त गर्दै द्विपक्षीय भेटवार्तासम्बन्धी सूचना नचुहाएको दोहोर्‍याएको छ।

अमेरिकामा बढ्दै ‘सामूहिक गोलीकाण्ड’

पछिल्ला तीन वर्षमा हरेक वर्ष बन्दुक आक्रमणको घटना ६ सयभन्दा बढी

तस्बिर : एपी

फ्लोरिडा गोलीकाण्डमा मृत्यु भएकोको सम्झनामा आइतबार आयोजित शोकसभा ।

फ्लोरिडा (एजेन्सी)- अमेरिकीको फ्लोरिडा राज्यस्थित ज्याकसनभिलमा गत शनिबार एक बन्दुकधारीको आक्रमणमा परी ३ जना अश्वेत व्यक्तिको मृत्यु भयो। आफूलाई श्वेत बताउने २० वर्षीय ती युवाले स्थानीय स्टोरमा पुगेर आक्रमण गरेका थिए। घटनामा दुई पुरुष र एक व्यक्तिको मृत्यु भएको थियो। प्रहरीले जाफाी कारवाही थालेपछि आक्रमणकारीले आफूलाई पनि गोली हानेर ज्यान लिए। नश्लवादी सोचबाट प्रेरित भएर ती युवाले अश्वेत व्यक्तमाथि आक्रमण गरेको स्थानीय अधिकारीहरूले बताएका छन्।

गत जुलाई ४ मा फिलाडेल्फियामा गोलीकाण्डमा चार जनाको मृत्यु भयो भने अन्य चार जना घाइते भए। प्रहरीका अनुसार ४० वर्षीय आक्रमणकारीबाट एआर-१५ राइफल बरामद गरिएको थियो। घटनामा १५ देखि ५९ वर्षीय व्यक्तिहरूको मृत्यु भएको थियो तर उनीहरूसँग आक्रमणकारीको कुनै सम्बन्ध नभएको प्रहरीले जनाएको थियो। त्यसको एक दिनअघि बाल्टिमोरमा

र यसमा मर्ने तथा घाइते हुनेहरूको संख्या बढ्दै गएको छ। व्यक्तिगत रूपमा बन्दुक राख्न पाउने कानूनका अनुसार यस्ता घटनाहरू बढ्दै गएको केही विश्लेषकहरूको भनाइ छ। अमेरिकामा हतियार राख्न पाउने वा नपाउने भन्नेमा जनमत विभाजित छ।

यस वर्षमात्रै अमेरिकामा ४ सय ७० भन्दा ‘सामूहिक गोलीबारी’ भएको गन भ्वाइलेन्स अर्काइभ संस्थाले जनाएको छ। चार वा त्यसभन्दा बढी व्यक्ति घाइते वा मृत्यु भएको घटनालाई ‘सामूहिक गोलीबारी’ का रूपमा उक्त संस्थाले तथ्यांक राख्ने आएको छ। अमेरिकामा पछिल्ला तीन वर्षको तथ्यांकअनुसार हरेक वर्ष सामूहिक गोलीबारीको घटना ६ सयभन्दा बढी पटक भएको थियो। यसको अर्थ हरेक दिन औसतमा दुइटा यस्ता घटना भएका छन्।

सन् २०१७ मा सबैभन्दा ठूलो सामूहिक गोलीबारीको घटना भएको थियो। उक्त घटनामा ५० जनाको मृत्यु भएको थियो भने ५ सय जना घाइते भएका थिए। यसबाहेक अन्य सामूहिक गोलीबारीको घटनामा १० जनाभन्दा कमैको मृत्यु भएको छ। अमेरिकाको रोग नियन्त्रण तथा उपचार केन्द्र (सीडीसी) का अनुसार सन् २०२१ मा बन्दुकसँग सम्बन्धित घटनाबाट घाइते भएका ४८ हजार ८ सय ३० जनाको मृत्यु भएको थियो। यो संख्या सन् २०२० तुलनामा ८ प्रतिशतले बढी हो।

हादिक श्रद्धाञ्जली

जन्म:

वि.सं. २०१२/४/२० गते

स्वर्गारोहण:

वि.सं. २०८०/०४/३२ गते

स्व. चन्द्र तिवारी

यस सेलवयज क्यास एण्ड क्यारि प्रा.लि.सङ्ग विगत ३० वर्षदेखिको निरन्तर व्यवसायिक सहकार्य गर्नुभएका निना एण्ड ह्यामर प्रा.लि.का संस्थापक निर्देशक चन्द्र तिवारीको असामयिक स्वर्गारोहण भएको आज १३ औं दिनको पुण्यतिथिमा दिवङ्गत आत्माको चिरशान्तिको कामनागर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

साथै यस दुःखद घडीमा शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति हादिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

सेल्सबेरी परिवार

SalesBerry

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

जन्म:

वि.सं. २००८/१०/०२

स्वर्गारोहण:

वि.सं. २०८०/०५/०१

स्व. हरिप्रसाद नेउपाने

नेपाल विद्यार्थी संघका पूर्व महामन्त्री, नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय कार्य समितिका निवर्तमान सदस्य, लोकतान्त्रिक आन्दोलनका सम्वाहक, एक कुशल वक्ता, हामी धेरैका प्रेरणाका श्रोत हाम्रा परममित्र तथा आदरणीय व्यक्तित्व वरिष्ठ अधिवक्ता श्री हरिप्रसाद नेउपानेज्यूको असामयिक निधन भएकोमा हामी साथीभाईहरू अत्यन्तै दुःखी तथा भावविह्वल भएका छौ । उहाँको निधनले देशको सामाजिक राजनीतिक न्याय तथा कानूनको क्षेत्रलाई र हामी साथीभाईहरूलाई अपुरणीय क्षति पुग्न गएको छ । आज १२ औं दिनको पुण्यतिथिमा मृतात्मा प्रति हादिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हादिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

१. महेश आचार्य

१४. रमेश कुमार श्रेष्ठ

२. ध्रुव कुमार तिमल्सिना

१५. सागर आचार्य

३. नरेन्द्र नारायण श्रेष्ठ

१६. शाम्ब कँडेल

४. उदय प्रसाद ओझा

१७. गोविन्द तिवारी

५. श्रीराम उपाध्याय खनाल

१८. भोला कुमार भट्टराई

६. विमल कुमार भट्टराई

१९. हरि कुमार नेपाल

७. श्याम प्रसाद पौडेल

२०. उपेन्द्र नन्दन तिमल्सिना

८. कैलाश बहादुर श्रेष्ठ

२१. सुदिप पण्डित

९. मदन कोईराला

२२. गंगा प्रसाद राई

१०. इन्द्रलाल श्रेष्ठ

२३. रामेश्वर पोखरेल

११. राजन आचार्य

२४. कैलाश न्यौपाने

१२. शशीनिधि तिवारी

२५. गोपाल प्रसाद गुप्ता

१३. विनोद गिरी

२६. प्रशान्त पोखरेल

२७. महेश शर्मा

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

जन्म:

वि.सं. २०१२

भाद्र २० गते

स्वर्गारोहण:

वि.सं. २०८०

श्रावण ३२ गते

स्व. श्री चन्द्र बहादुर तिवारी

मेरा श्रद्धेय पति एवं समस्त तिवारी परिवारका अभिभावक

श्री चन्द्र बहादुर तिवारीज्यूको स्वर्गारोहण भएको आज १३ औं दिनको पुण्य तिथिमा दिवंगत आत्माको चीर शान्तिका लागि श्री पशुपतिनाथ संग प्रार्थना गर्दछौं । यस दुःखद घडीमा हामी प्रति सहानुभुति प्रकट गर्नुहुने आफन्तजन, ईष्टमित्र तथा सम्पूर्ण शुभेच्छुकहरू प्रति हादिक आभार पनि प्रकट गर्दछौं ।

धर्मपत्नी: सगिता तिवारी

छोरा/बुहारी: निनेस तिवारी, प्रियांका बस्नेत

छोरी: निना तिवारी

नाति: सभिर्य तिवारी

एवं समस्त तिवारी परिवार

चीन जाँदा कोरोना परीक्षण गर्नु पर्ने

वेइजिङ (कास)- चीनले आफ्नो देशमा भित्रिने यात्रुले कोभिड-१९ न्युक्लिक एसिड वा एन्टिजेन परीक्षण गर्नुपर्ने प्रावधान हटाएको छ।

यससम्बन्धी नीतिबारे चीनले औपचारिक घोषणा नगर्दा नेपालसहित विश्वका विभिन्न देशबाट चीनतर्फ यात्रा गर्नेहरूलाई अन्योल हुने गरेको थियो। सोमबार वेइजिङमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा चिनियाँ परराष्ट्र प्रवक्ता वाङ वनपिनले कोभिड परीक्षणसम्बन्धी पछिल्ला कदमहरू पनि हटाइएको घोषणा गरेका हुन्।

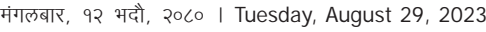
उनले भने, ‘अगस्त ३०, २०२३ देखि चीन आउने सबैका लागि कोभिड-१९ न्युक्लिक एसिड वा एन्टिजेन परीक्षणको आवश्यकता छैन।’ विश्व स्वास्थ्य संगठनले कोभिडलाई विश्वव्यापी स्वास्थ्य संकटबाट हटाइसकेको छ।

विद्यार्थीलाई पिटेको घटनामा उत्तरप्रदेशको विद्यालय बन्द

नयाँदिल्ली (एजेन्सी)- भारतको उत्तरप्रदेशस्थित एक विद्यालयमा शिक्षकाले कक्षाकोठाभित्र मुस्लिम विद्यार्थीलाई पिट्न लगाएको घटनापछि, सरकारले विद्यालय बन्द गरिदिएको छ।

मुजफ्फरनगर जिल्लाको नेहा पब्लिक स्कूलकी शिक्षिका त्रिप्ती त्यागीले केही दिनअघि ७ वर्षीय मुस्लिम विद्यार्थीमाथि अर्का विद्यार्थीलाई पिट्नका लागि खटाएको भिडियो सार्वजनिक भएको थियो। उक्त भिडियोलाई लिएर चोतर्फि आलोचना भएपछि सरकारी अधिकारीहरूले उक्त विद्यालयले शिक्षा विभागको मापदण्ड पालना नगरेको भन्दै विद्यालय बन्द गराएका हुन्।

अधिकारीहरूले अब उक्त विद्यालयका विद्यार्थीहरू सरकारी विद्यालय वा नजिकका अन्य विद्यालयमा जान सक्ने पनि बताएका छन्। शिक्षिका त्रिप्ती त्यागीले भने आफ्नो हर्कतप्रति आत्मालोचना गरेकी छैनन्। पीडित बालकका परिवारले भने समय तात्तिका गलत बनाएको भन्दै बालकलाई कुर्टपिट गरिएको जनाएका छन्।

विदेशी मुद्रा

अमेरिकी डलर	१३२.५४
युरो	१४४.१७
पाउन्ड स्टर्लिंग	१६६.७२
अस्ट्रेलियन डलर	८४.८४
कनादी रियाल	३६.३६
वैश्व बैंकको आधारमा	

सुन
रु. ११११००.००

चाँदी
रु. १४६०.००

उत्पादनमूलक उद्योगमा प्रवाह हुने कर्जालाई लचिलो व्यवस्थासहित राष्ट्र बैकले चालु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन दोस्रो पटक संशोधन गरेको हो

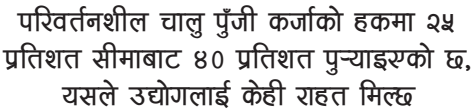
उत्पादनमूलक उद्योगलाई राहत पुग्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैंकले चालु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन संशोधन गरेको छ। यसअघि सबै चालु पुँजी कर्जामा एकै प्रकारको नीतिगत व्यवस्था रहेकामा अहिले उत्पादनमूलक उद्योगमा प्रवाह हुने कर्जालाई लचिलो व्यवस्थासहित राष्ट्र बैंकले चालु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन दोस्रो पटक संशोधन गरेको हो।

चातु पुँजी कर्जासम्बन्धी निर्दिष्टनमापन कर्जा वित्तात्मक ढङ्गबाट गरिकेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाका कर्जा माने गएका आरम्भ लागिरहेका बेला राष्ट्र बैंकले मार्गदर्शन संगोपन गरेको छ। संशोधित मार्गदर्शन लागू गर्न राष्ट्र बैंकले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई सोमवार नै निर्दिष्टन दिइसकेको छ। नयाँ व्यवस्थाअनुसार अहो उच्चादनमूलक उद्योगका प्रवाह भएको २ करोड रुपैयाँसम्मको कर्जाका चातु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन लागू नहुने भएको छ। उद्योगवाहेक कर्जाको हकमा भने १ करोड रुपैयाँसम्मको सीमा यथावत राखिएको छ।

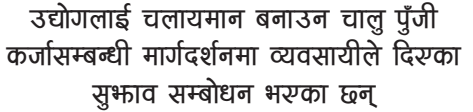
‘उत्तमग वैकड प्रणालीवाट १ करोडसम्म (उत्पाननसलक उद्योगको हकमा कुल ३ करोडसम्म) चालु पुँजी कौ उपयोग गर्न सक्छौको एकमा यो मार्गदर्शन लागू हुनेछे’, संशोधित मार्गदर्शनमा भनिएको छ। ०९९ काँकिसमा उक्त मार्गर्शन लागू हुँदा यस्तो सीमा ५० लाख रुपैयाँ रहेकामा त्यसको एक महिनापछि त्यसलाई १ करोड बनाइदिएको थियो। अहिले मार्गदर्शनमा बनाएको ३ करोड रुपैयाँसम्मको सीमा उत्पाननसलक उद्योगहरूका लागि प्रत्येक हो। बाँकी सबै क्षेत्रमा प्रवाह हुने चालु पुँजी कर्माँमा १ करोड रुपैयाँसम्मको सीमा यथावत छ।

માર્ગદર્શનમાં ઉત્પાદનમૂલક ઉછોગો બનાવે કચ્છપદાર્થો વા અર્થતંત્રી સમાનોનો પ્રયોગવાળા નિશ્ચિત માનવ મેસનરી પ્રયોગો ગરી મૂલ્ય અર્થશ્રીવાર્દી કાઢે કુતે વસ્તુ ઉત્પાદન ગમે ઉછોગાલાર્થી જનાઉને પતિન ગપ્તુ વૈકલે પ્રસ્તુત્યાએ છા. ઉછોગમા પ્રવાહ ઢખેકો ૩ કરોડ રૂપૈયાંસમ્મકો કર્જામા ચાલુ પૂંજી કર્જાસમ્બન્ધી માર્ગદર્શન લાગુ નહુને વ્યવસ્થાને સાના ઉછોગાલાર્થી રાહત પુરકો નેવાલ ઉછોગ વોળિજ્ય મહાધકષણ પૂર્વઅચ્છાલ પશુપતિ મુગારકોને વતાણે 'પરિવર્તનશીલ ચાલુ પૂંજી કર્જાકો હકમા યસઅધિકો રૂ૧ પ્રતિશત સીમાવાટ વઢાણે ૪૦ પ્રતિશત પુચાડાકો છુ, યસલે ઉછોગહરુલાડી કેઠી રાહત પુછુ.' ઉત્તલે બને, 'તર, વર્ધકો ઉલે સમયમા લગાતાર પૂંજી કર્જાકો સીમાકો ૧૦ પ્રતિશતબન્ધ કમ વચ્ચીતા કાયમ ગર્તવ્યને વ્યવસ્થા અર્કે પર્ચોત બળે ૧'.

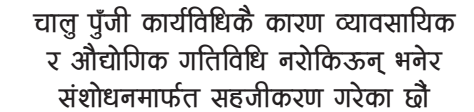
उत्तमानमूलक उद्योगमा प्रवाह भएको चालु पुँजी कमीलाई केही लचिलो नीतिगत व्यवस्था गरेर नेपाल राख्न बैकैले ठीक गरेको नेपाल उद्योग परिषद्को अध्यक्ष राजेशकुमार अग्रवालको भनाई छ । 'यसअघि सबै क्षेत्रमा प्रवाह भएको चालु पुँजी कर्जामा एकै प्रकारको नीतिगत व्यवस्था थियो, अहिले उद्योगहरू प्राथमिकता दिएर सम्बोधन गरिएको छ, यो कारोबारत्मक हो,' उनले भने, 'उद्योगलाई चलायमान बनाउन पुँजी कर्जासम्बोधन भएको छन।' मार्गदर्शनामा परिषदघले दिइएको वरिष्ठ उपाध्यक्ष सम्बोधन भएका छन् । यही कारणले अहिलेको शिक्षाले अत्यन्त सम्बोधनमा नभए पनि

● पशुपति मुरारका
पूर्वअध्यक्ष, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ

● राजेशकुमार अग्रवाल
अध्यक्ष, नेपाल उद्योग परिसंघ

● गुणाकर भट्ट
प्रवक्ता, नेपाल राष्ट्र बैंक

- उत्पादनमूलक उद्योगलाई ३ करोड रुपैयाँसम्मको कर्जामा चालु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शन लागू नहुने
- उत्पादनमूलक उद्योगलाई कारोबारको ५० प्रतिशतसम्म कर्जा, ४ करोडको सीमा

- परिवर्तनशील चालु पुँजी कर्जामा कारोबारको ४० प्रतिशतसम्म कर्जा

- बहुवर्षीय आयोजनामा परियोजना अवधिभर कर्जा नवीकरण तथा

- उद्योगमा प्रवाह भएको ४ करोड रुपैयाँसम्मको कर्जामा मात्र स्थायी र परिवर्तनशील चालु पुँजी कर्जा पहिचान गर्नुपर्ने

- वर्षको कुनै एक समयमा लगातार सात दिन कर्जा सीमाको १० प्रतिशतभन्दा कम बक्त्यौता कायम गर्नुपर्ने

- भेरियन्ससम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने एक वर्ष समय थप

१२० स्टल रहने अटो सोमा सानाठूला सवारीदेखि
वित्तीय संस्थासम्मको सहभागिता रहने

मन्दी १६ वारु सुरु हुने 'नाडा अटो सो २०१३' मा
अथोखल रहने भएका छन् । दसैँ नजिकिदै गर्दा
आयोजना गर्ने लागिफेको ११औँ नाडा अटो सोमा
१६ ब्राङ्का चारपगि, २१ ब्राङ्का दुईपगि, ७
ब्राङ्का लाइट कर्मासंयल भोँहकल र
११ वीतीय संस्थाका रहनेछन्छन् । यसैगरी २०१३
लुकिन्ट, ट्यान्क, व्याट्री, पाटपुर्जा एवं ग्याङ्क
उपकरण कम्पनीहरूको सहभागिता रहने सोमवार
आयोजना प्रकाश सम्मेलनल आयोजक
नाडा अटोमोबाइल्ल एसोसिएसन अफ नेपालले
जनगएको छ ।

भृकुटीमण्डपमा हुने मेला अवधिभर करिब २० अर्ब बराबरको कारोबार हुने अनमान गरिएको

नाडाका अध्यक्ष ध्रुव थापाले बताए । 'चाडपर्वलाई दृष्टिगत गरी अठो सो गर्दै आएका छौं, कोभिडले केही वर्ष अठो सो गर्न सकिएन,' उनले भने, 'यो पटक ठूलो मेलाका रूपमा अठो सो गर्दै छौं ।' यस बेला वर्षभरको ६० प्रतिशत व्यापार हुने उनको भनाइ छ । 'अर्धपछि, ४० प्रतिशत मात्र व्यापार हन्छ,' उनले भने ।

मेला अटो व्यवसायीका लागि ठूलो 'चाड' भएको थापाको भनाइ छ । भदौ ३१ सम्म चल्ने अटो सोमा ७५ हजार आगन्तुकले अवलोकन गर्ने आयोजकको अनुमान छ । कोभिडले गर्दा तीन वर्षदेखि रोकिएको अटो सो यस पटक गर्न लागिएको नाडा अटो सो २०२३ समितिका सभापति अनूपकुमार बरालले बताए ।

‘यस पटक अटो सोलाई पहिलाभन्दा धेरै

व्यवस्थित गर्न लागेका छौं,' वरालले भने,
 'प्रदेशीनीस्थल भूकृतीमण्डपमा पार्किङ गर्न पाइने,
 काठमाडौं मल, सैनिक कल्याणकारी भवन,
 बसपार्कलगायत स्थानमा पार्किङको व्यवस्था
 गरिएको छ ।' ती स्थानबाट आगन्तुकलाई ओटो स
 र्थिलशम्भू आउन महानगर यातायातको सहयोगमा
 स्थलस्थल सटल बस चलाइने वरालले जनाए ।

विद्यमान वजार सुस्तताका बावजुद पनि प्रदर्शनीमा विभिन्न अटोमोबाइल कम्पनीको उत्साहजनक सहभागिताले केही हदसम्म अर्थतन्त्र चलायमान बनाउने आशा लिएका छौं, बरालले भने । प्रदर्शनीमा अवलोकनकर्ताको सुविधालाई ध्यान दिई दुईशेर, चारपाशे, अटो कम्पोनेन्ट्स एवं ग्यारेज उपकरण र वित्तीय संस्थाका स्टल छुट्टाछुट्टै रहनेछन् ।

काठमाडौं (कास)- भुटानको डुचुकले
 युरेयरले भदौ २२ मा भुटानको पारो
 अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट पोखरा
 अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा चार्टर
 उडान गर्ने भएको छ । डुचुकले साउन
 २२ मा पोखरामा चार्टर उडान गर्ने
 पछि भुटानको नागरिक उड्डयन
 प्राधिकरणसँग अनुमति मागेको थियो ।
 चार्टरकणले डुचुकलाई आइतबार
 चार्टर उडान अनुमति दिएको
 सहप्रवक्ता ज्ञानेन्द्र भुमले जनाए ।
 'पारो-पोखरा-पारो' नियमित
 उडानको तयारी गरिरहेको डुचुक
 युरेयरले चार्टर उडानबाट पोखरामा
 भदौ २२ मा चार्टर उडान गर्ने अनुमति
 पाएको छ,' भुमले भने । डुचुकले
 युरेयरले पोखरा उडान समय एघ घण्टा
 बढाउने भनेको छ । **बोर्की पृष्ठ १०**

 NIC ASIA
एन आई सी एशिया बैंक लि.

NIC ASIA Bank Ltd.
Registered Office: Trade Tower, Thapathali, Kathmandu
Contact No.: +977-01-5111177/78/79,
Fax No.: +977-01-5111180
Toll Free No.: 1660-01-77771
Feedback: Type FB and send SMS to 34488

NIC ASIA Bank invites sealed quotations from the interested Insurance Companies for mentioned below Insurance Policies:

- Staff Term Life Insurance Policy
- Comprehensive Vehicle Insurance Policy

The sealed proposal should be in the format of **RFQ for Staff Term Life Insurance Policy and Comprehensive Vehicle Insurance Policy** which can be obtained from General Administration and Project Management Department of the Bank upon payment of non-refundable document fee by depositing NPR 5,000.00 (Nepalese Rupees Five Thousand Only) each for the mentioned RFQ in account number "00983655241001" of NIC ASIA Bank.

Eligibility Criteria

- Insurance company should be registered under the Companies Act of Nepal with at least 2 years in operation.
- Insurance Company must have experience in related field (supporting documents to be attached)
- Insurance Company must have annual turnover of 10 Million in FY 2078/79

Documentation Requirement

- Duly notarized Company Registration Certificate
- Duly notarized copy of PAN/VAT certificate
- Duly notarized MOA and AOA
- Duly notarized audited Financial Statements for the latest Financial Year 2078/79
- Duly notarized Tax Clearance certificate for the latest Financial Year 2078/79
- Duly notarized latest Share Register (Share Lagat)
- Duly notarized latest Director's Register (Sanchalak Lagat)
- Duly notarized valid License from Beema Samiti
- Duly notarized latest Company Update (Company Adhyawodhik)
- Reinsurer Details consisting reinsurer company name and location
- Appreciation letter/ Reference letter issued by Commercial Bank(s)/ renowned corporate houses to back the claim of experience.
- RFQ Document Fee deposit voucher
- All other documents as prescribed in RFQ document.

Sealed quotation with all the required documents mentioned above are to be submitted within close of business on 12th September 2023 in the prescribed format. Sealed RFQ should be addressed to General Administration & Projects Management Department and must be submitted in individual sealed envelope with different policy quotation. Sealed RFQ received after the deadline will not be accepted.

साइबर तथा सूचना प्रविधिसम्बन्धी सुरक्षा मार्गदर्शन

साइबर आक्रमण भएको २ घण्टाभित्रै अत्यावश्यक सेवा सुरु गर्नुपर्ने

भुक्तानीसम्बन्धी काम गर्न अनुमति पाएको संस्थाले आफ्नो प्रणालीमा साइबर आक्रमण भइहाले प्राविधिक र बिजनेस शाखासँगको सहकार्यमा थप जोखिम नहुने सुनिश्चितताको प्रावधान

■ सजना बराल (काठमाडौँ)

साइबर आक्रमण भएको दुई घण्टाभित्रमै अत्यावश्यक सेवा सुरु गर्नुपर्ने व्यवस्थासहित नेपाल राष्ट्र बैंकले साइबर तथा सूचना प्रविधिसम्बन्धी सुरक्षा मार्गदर्शन कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमति प्राप्त संस्थाले आफ्ना प्रणालीमा साइबर आक्रमण भइहाले प्राविधिक र बिजनेस शाखासँगको सहकार्यमा थप जोखिम नहुने सुनिश्चित गरेर दुई घण्टाभित्रै अत्यावश्यक सेवा सुरु गर्नुपर्ने निर्देशिकामा उल्लेख छ।

'साइबर आक्रमणका घटनाको दुई घण्टाभित्र सेवा सुरु गर्न अनुमति प्राप्त संस्थाका कार्य र प्रक्रियाबारे विस्तृत बुझाइ आवश्यक हुन्छ,' बुँदा नम्बर ९६ मा भनिएको छ, 'सबै संस्थाका लागि समाधानको एउटै उपायले काम गर्दैन। संस्थाहरूले टेक्निकल र बिजनेस दुवै टोलीलाई संलग्न गराई सेवा सुरु गर्न आ-आफ्ना योजना बनाउनुपर्छ।' साइबर आक्रमणपछिको कन्टिन्जेन्सी प्लान बनाउने तरिकाबारे पनि निर्देशिकामा सविस्तार उल्लेख छ।

डाटा इन्टिग्रिटीअन्तर्गत संस्थाहरूले ट्रान्जेक्सनल डाटा, सोर्स कोड, बिजनेस रिफरेन्स डाटाजस्ता संवेदनशील र अत्यावश्यक डाटाको पहिचान गरी सुरक्षित रिक्भरीका लागि योजना र परीक्षण गर्नुपर्ने भनिएको छ। बैंक तथा वित्तीय संस्थाले प्रविधिसम्बन्धी आफ्ना प्रणालीलाई साइबर सुरक्षाको जोखिमविरुद्ध दरिलो बनाउन सहयोग पुग्ने गरी राष्ट्र बैंकले निर्देशिका जारी गरेको हो। विद्युतीय कारोबारमा आएको व्यापकतासँगै बृद्ध भएको साइबर जोखिमको पहिचान, विश्लेषण र व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन साइबर रेजिलियन्स गाइडलाइन्स कार्यान्वयनमा ल्याइएको राष्ट्र बैंकले जनाएको छ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थासँगै भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक र भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाहरूले आफ्ना सूचना प्रविधि र वित्तीय पूर्वाधार प्रणालीहरूलाई सुरक्षित तथा प्रभावकारी बनाउन राष्ट्र बैंकको निर्देशिकाबमोजिम रणनीति र अवधारणा बनाउनुपर्ने भएको छ। साइबर जोखिम व्यवस्थापनको अन्तिम दायित्व भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमति प्राप्त संस्थाका बोर्ड सदस्य एवं उच्च

■ अर्थ संक्षेप

सुनुकीले नेपालमा थाल्यो जिम्नीको डेलिभरी

किलयरेन्सका साथ डिजाइन गरिएको छ।' फोर हिवल ड्राइभ प्रणाली, अल ग्रिप प्रो, ३ लिंक रिंगिड एक्सल सस्पेन्सन जस्ता अफरोड सुविधा यसमा रहेको कम्पनीले जनाएको छ। जिम्नीमा २२.६८ सेन्टिमिटर स्मार्टप्ले प्रो इन्फोटेनमेन्ट सिस्टम, ६ एयरब्याग, इलेक्ट्रोनिक स्टेबिलिटी कन्ट्रोल, अटो टेम्प्रेचर कन्ट्रोल, हिल डिसेन्ट कन्ट्रोल जस्ता आधुनिक आरामदायी र सुरक्षित सुविधा समावेश छन्,' कम्पनीले गाडीको विशेषताबारे स्पष्ट पारेको छ। नेपाली ड्राइभिङ फाँडिसनका लागि यो सबैभन्दा उपयुक्त एसयूभी रहेको कम्पनीको दावी छ।

हुलास वायरको 'संवर्द्धन समारोह'

आयोजित कार्यक्रममा हुलास वायरको लोगो तथा विज्ञापन भिडियोसमेत सार्वजनिक गरियो। कार्यक्रममा मुख्यमन्त्री थापाले लामो समयदेखि प्रख्यात ब्रान्डलाई हुलास वायरले अफ सुद्ध र परिष्कृत गर्दै लैजाने विश्वास व्यक्त गरे।

व्यवस्थापनको हुने निर्देशिकामा भनिएको छ। संस्थाहरूले आफ्ना विद्युतीय तथ्यांक र सूचना सुरक्षित राख्न डाटा एन्ड इन्फरेमसन प्रोटेक्सन कन्ट्रोल्स लागू गर्नुपर्ने उल्लेख छ। मालवेयर र फिसिडविरुद्ध संस्थाहरूले क्यापिङ, ब्लकिङजस्ता विधि अपनाउनुपर्ने, इन्फिसन लागू गर्नुपर्ने, संकलित विवरण खुलासा, तोडमोड वा नष्ट गर्न नहुने, नष्ट गर्नुपर्ने विवरण वा अधिकारिक सफ्टवेयर सुरक्षित ढंगले गरिनुपर्नेलगायत विषय निर्देशिकामा छन्।

इन्टरकनेक्सन गर्दा वा तेश्रो पक्षसँगको सहकार्यमा हुन सक्ने जोखिम न्यूनीकरणका लागि संस्थाहरूले अपनाउनुपर्ने सतर्कताबारे पनि राष्ट्र बैंकको निर्देशिकामा उल्लेख छ।

संस्थाका पूर्वाधार तथा सूचनाहरूबारे जानकारी कर्मचारीलगायत आन्तरिक व्यक्तिबाटै हुन सक्ने इन्साइडर थ्रेट्स पहिचानका लागि डाटा लस आइन्डेन्टिफिकेस तथा प्रिभेन्सन टेक्निक अपनाउनुपर्नेछ। नयाँ कर्मचारी भर्ना गर्नुअघि तिनको पृष्ठभूमि अध्ययन

गर्नुपर्ने, जागिर छाड्ने वा भूमिका परिवर्तन गर्ने कर्मचारीहरूको हकमा पनि जोखिम न्यूनीकरणका लागि उचित विधि आत्मसात् गर्न भनिएको छ। संवेदनशील प्रणालीमा एक्सेस दिने विषयमा अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे पनि प्रस्ट पारिएको छ।

साइबर आक्रमण पहिचानका लागि निरन्तर गर्नुपर्ने निगरानीअन्तर्गत संस्थाहरूले प्रयोगकर्ताका शंकास्पद गतिविधि, नेटवर्क कनेक्सन, डिभाइस तथा सफ्टवेयर समेटिएका छन्। विस्तृत निगरानीमा भने संस्थाहरूले नेटवर्क प्रयोगको प्याटर्न, वर्क आवर, नोन डिभाइसेसजस्ता गतिविधि जाँच्नुपर्ने, एडभान्स थ्रेट डिटेक्सन क्यापाबिलिटी लागू गर्नुपर्ने भनिएको छ। जोखिम निगरानी र पहिचान गर्ने प्रणालीले कुनै घटना भएमा सम्बन्धित अधिकारीलाई नोटिफेसन पठाउनुपर्ने, फरेन्सिक अनुसन्धानमा

संस्थाहरूले आवश्यक सहजीकरण गर्नुपर्ने भनिएको छ। निर्देशिकाअनुसार हरेक बैंक तथा वित्तीय संस्था र भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक तथा भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाहरूले विस्तृत साइबर इन्सिडेन्ट रेस्पान्स क्यापाबिलिटी तयारी अवस्थामा राख्नुपर्छ। साइबर आक्रमणका कुनै पनि घटना हुँदा त्यसको क्षति न्यूनीकरणका लागि यथाशक्य चाँडो प्रतिक्रिया प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउन संस्थाहरूले तेश्रो पक्षीय कम्पनीको सहायता लिन सक्ने भनिएको छ। साइबर आक्रमणको सिकार भइहाले त्यसको मूल कारण पत्ता लगाउन संस्थाहरूले स्रोत, नीति र प्रक्रिया स्पष्ट पारेर राख्नुपर्नेछ। कुन अवस्थामा, कस्ता विवरण कसरी र कसलाई सेयर गर्न सकिने भन्नेबारे इन्फर्मेसन सेयरिङ खण्डमा बुँदागत रूपमा उल्लेख गरिएको छ। १९० बुँदा समेटिएको ६६ पृष्ठ लामो निर्देशिकामा साइबर रेजिलियन्स रणनीति र अवधारणा, बोर्ड तथा व्यवस्थापनको भूमिका, संवेदनशील पूर्वाधारको वर्गीकरण, इन्टरकनेक्सन, प्रक्रिया तथा सम्पत्तिको सुरक्षा, साइबर आक्रमणको पहिचानसँगै त्यसप्रतिको रेस्पान्स, रिक्भरी र सेवा सुरु गर्ने विषयमा विस्तृतमा उल्लेख छ। परीक्षण, साइबर थ्रेट इन्टेलिजेन्स र इन्फर्मेसन सेयरिङसँगै साइबर रेजिलियन्स बेन्चमार्किङबारे पनि निर्देशिकामा उल्लेख छ।

'हामीले अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास र मापदण्डहरूका आधारमा यो निर्देशिका तयार गरेका हौं,' राष्ट्र बैंकका कार्यकारी निर्देशक गुरुप्रसाद पौडेल भन्छन्, 'यहाँ भएका बैंक तथा वित्तीय संस्था, भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक र भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाहरूले यसलाई विस्तारै लागू गर्दै जानुपर्छ। निर्देशिकामा भएका विषय पालना गर्दै जाँदा नेपालका बैंकिक प्रणालीहरू साइबर सुरक्षाको जोखिम सामना र व्यवस्थापन गर्न सक्षम हुँदै जानेछन्, राष्ट्र बैंकको बुझाइ हो।'

गत आर्थिक वर्षको मौद्रिक नीतिमा भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमति प्राप्त संस्थाका लागि साइबर तथा सूचना प्रविधिसम्बन्धी सुरक्षा मार्गदर्शन जारी गरिने उल्लेख थियो। सोहीबमोजिम राष्ट्र बैंकको भुक्तानी प्रणाली विभागले सरोकारवालासँगको सहकार्यमा निर्देशिका जारी गरेको हो।

उत्पादनमूलक...

यसअघि यस्तो सीमा २५ प्रतिशत मात्र थियो। यो व्यवस्था सबै प्रकारका चालु पुँजी कर्जाका लागि हो। यो व्यवस्थाले ऋणीको कर्जा लिने क्षमता बढ्ने भएकाले जानकारहरू बताउछन्।

सरकारी, अर्धसरकारी तथा बहुराष्ट्रिय संस्थासँग सम्बन्धित कार्य सम्पादन गर्न गरिएको निर्माण व्यवसायसँग सम्बन्धित ठेक्का सम्झौताअन्तर्गतका बहुवर्षीय परियोजनाका लागि प्रवाहित कर्जाको हकमा मात्र उक्त परियोजना अवधिभर कर्जा नवीकरण तथा पुनरावलोकन गर्दा 'भेरियन्स एनलाईसिस' गरी कर्जा सीमा घटाउन अनिवार्य नहुने व्यवस्था पनि मार्गदर्शनमा छ। यो नयाँ व्यवस्था हो। खासगरी मनासिब कारणले समस्या निर्माण सम्पन्न हुन वा काम सुरु हुन नसकेका परियोजनालाई लक्ष्य गरी राष्ट्र बैंकले उक्त व्यवस्था गरेको हो।

निर्माण सुरु वा सम्पन्न नहुँदै मृत्यांकन (भेरियन्स) परिवर्तनका कारण परियोजनामा प्रवाह हुने चालु कर्जा सीमा नघटोस् भन्ने उद्देश्यले यस्तो व्यवस्था गरिएको राष्ट्र बैंकले जनाएको छ। तर बैंक तथा वित्तीय संस्थाले ऋणीको चालु पुँजी कर्जा बक्यौता आफ्नो चालु पुँजी कर्जा नीतिबमोजिमको (नेट टेडिङ एसेट्स) को निश्चित प्रतिशतभन्दा बढी

नहुने गरी यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यहाँ राष्ट्र बैंकले बैंकहरूलाई 'नेट टेडिङ एसेट्स'को सीमा निर्धारण गर्ने छुट दिएको छ। अब बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो अनुकूलमा 'नेट टेडिङ एसेट्स'को सीमा निर्धारण गर्नेछन्।

यसअघि चालु पुँजी कर्जासम्बन्धी मार्गदर्शनमा नवीकरण हुने प्रकृतिका सम्पूर्ण चालु पुँजी कर्जा खाता आर्थिक वर्षको कुनै एक समयमा उचोग व्यवसायको प्रकृतिअनुसार कम्तीमा लगातार ७ दिन शुन्य बक्यौता कायम भएको हुनुपर्ने व्यवस्था थियो। यसको अर्थ वर्षको कम्तीमा लगातार ७ दिन आफूले लिएको सम्पूर्ण कर्जा बराबर रकम खातामा हुनुपर्थ्यो। अहिले यो व्यवस्थामा पनि राष्ट्र बैंकले समयमा निर्माण सम्पन्न हुन वा काम सुरु हुन नसकेका लगातार सात दिन कर्जा सीमाको १० प्रतिशतभन्दा कम बक्यौता कायम गर्नुपर्नेछ।

'चालु पुँजी कर्जाका विभिन्न खाताहरूमध्ये क्यास क्रेडिट कर्जा खातामा आर्थिक वर्षको कुनै एक समयमा कम्तीमा लगातार ७ दिन कर्जा सीमाको १० प्रतिशतभन्दा कम बक्यौता कायम भएको हुनुपर्दछ,' मार्गदर्शनमा भनिएको छ। यसका लागि ऋणीले पहिलो वर्ष ३० प्रतिशतभन्दा कम, दोस्रो वर्ष २० प्रतिशतभन्दा कम र तेश्रो वर्ष १०

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा	
नयाँबानेश्वर	संगमचोकको प्राइमलोकेशनमा ४५आना प्रतिआना १,२०,००,०००/- १८२१०२४६७८
सेलेमा प्रति रोपनी ८० लाख १८१०३७५७८८	
गिर्नाहिल मिट्टी, मुलभानी हाउजिङ भित्र ०-४-०-१ जग्गा विक्रीमा ९७०२७०५७३१	
भंगालमा नयाँघर विक्रिमा, १८६१५८४९७३ ३,२०,००,०००/-	
इटहरी उपमहानगरपालिका वडा नं १३ खनार स्थित धरान-बिराटनगर रोड पर्व ३० कड्डा जग्गा तु-विक्रीमा सम्पर्कः १८०२०८६१३२	
बृहान्निककण्ड, घरजग्गा, खरिदविक्री: 9766958639	
कपलमा साढेदुई आनामाबनेको कारपाकीड्ड भएको फलफानिसिङ घर-तु विक्रीमा, 9851045841	

नयाँपाटीमा ५७ लाखमा 0-3-0-0 9803045018	
ललितपुरको धोबिघाट हाइटमा १रोपनी जग्गा १८५११३८८४७	
भरतपुरको पार्वतीपुरमा पिचबटोमा १०कड्डा विक्रीमा 9851197655	
जग्गासस्तीमा विदेश जानुपरेकोले तुल्केलाई मेनबालबाटारमा १३आना ८२लाखमात्र आनाको 9841535035	
ललितपुरमा घरजग्गा खरिदविक्रीको लागि: 9851071590	
हातिगौडा गणेशस्कूलबाट नजिकैहाइटमा ०-४-२-० माबनेको साह्रैठोलतल्लो आधुनिक बंगलो तु.विक्रिमा 9851036108	
भक्तपुर अर्नको हाइवेमा UPVC Factory भएको जग्गा २ ९आना विक्रिमा १८५१०८२९७३, १८४५४०२९०१	
सवारी साधन	
सस्तीमा धितोफुकुवा, deposit 9851277564	

सुविधायुक्त स्कार्पियो चोहिएमो १८५१०४३४३७	रिजर्भमा
Hyundai creta onehanded exclamation condition 2018 run 3990 price=3600000 negotiable 9851024356	Ebass 9851024356
सम्पर्क	
सस्तीमा धितोफुकुवा, बैंक लोन १८२१०६४८५११	
विदेशिजान CASH DEPOSITE धितोफुकुवा, 9848933430	
ऋण धितोफुकुवा Bank Balance 9845272414	
सस्तीमा Cashdeposit धितोफुकुवा शेयरलगत 9851006688	
अतिस्कोमा धितोफुकुवा Cashdeposit Documentation, 9851067787	
सस्तीमा धितोफुकुवा, deposit 9851277564	
चलिरहेको ग्यास पानीपसल तुरुन्त विक्रिमा १८६३४५१३९८	
पुतलीसडक चोकको खाजाघर/ रेस्टुरेन्ट १८५१०२९११३	
राप्ती चलिरहेको होटल/होटल १८१८१५१३१३	
व्यस्तचोकमा बैंकन ४५-५० हजार व्यापार भैरेको डेरी एण्ड मिठाइ पसल मुन्य ३० लाख मात्र १८४५४४९११९	

बैंकमा Cashdeposit धितोफुकुवा गर्नुपरेमा 9801045218	
विद्यार्थीकोलागि सस्तीमा Cash Deposit 9765345999	
दलमंगलाम जामखोले सस्तीमा 9851168926, 9844531660	
सेप्टेम्बरमाइकी सफाई दल्लोभाडीमा सेमिनबाट 015251092, 9851024364	
दलट्वाइलेट मंगल जामखोले 9841000096	
दल टवाइलेट जामखोले 100% सस्तीमा 9841663668	
भाडामा	
काठमाडौँमा घर/फ्याट भाडामा लिनुदिनुपरेमा 9846578599	
बसुन्धाराम गोदाम 725sq.ft. र-जग्गा 4300sq.ft. भाडामा, 9818954153	
खुशिवु लिंकरोडमा पार्किङ-साहितको First Floor1300sq. ft. फ्लवट अफिसकोलागि भाडामा 9841373417, 9851059785	
खुशिवु लिंकरोडमा सटर-भाडामा 9841373417, 9851059785	
वाहियो	
कपासबत्ती, बाटोकथुपमा 22000/- 015199302, 9823705671	
साधारण सेय्बरीटी गाईअर्जेंट 015913845 98419226508 9810220996	
कर्मचारी आवश्यकता 18,500/- 9851158524, 9808505909	
बेटरहरू कूक हेल्पर मसाल्नी १८१८२३८३३१	
सेय्बरीटी गाई तञ्जर्जट 18000-22000 9823005384	

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज				
११ भदौ २०८० को कारोबार				
कम्पनीको नाम	अधिल्लो दिनको मूल्य	अन्तिम मूल्य	कारोबार संख्या	कुल कारोबार
युनिलिभर नेपाल	३६२२९.९	३६२००	५०	५
राष्ट्रिय बीमा कम्पनी	१४८०५	१४८७५	२३९	२३
राष्ट्रिय बीमा कम्पनी प्रोमोटर	१२९००	१३१५०	१६०	१०
साल्ट ट्रेडिङ कारपोरेसन	५३६०	५३००	१५३०	३७
विशाल बजार कम्पनी	३८९८	३८९१	२८०	१६
आलमनिर्भर लघुवित्त	२०४०।६	२०७५	६५०	४०
सिटिजन इन्भेस्टमेन्ट ट्रस्ट	२०४४	२०५०	४५०३	१३०
हिमालयन डिस्टिलरी	१९५०	१९५०	१०६५०	३३२
नेस्ले समृद्ध लघुवित्त	१८६६	१८४६	१५७६	७०
महिला लघुवित्त	१८०७	१८००	४८१	३४
लाइफ इन्श्योरेन्स को.	१४१७	१४३९.९	२१६६	३६
जिवन विकास लघुवित्त	१४१९.९	१४३०	१६५८	८८
उपकार लघुवित्त	१२६५	१२७०	७६	७
जात्या सामुदायिक लघुवित्त	१२८६	१२६४	१२३१	५९
चन्द्रागिरी हिल्स	१२६९.५	१२५५	१६७२	५१
फरवाडी माइक्रोफाइनान्स	१२६०	१२५१	१६७४	५७
सीबाईसी नेपाल लघुवित्त	११५५	११६०	७८७२	१३१
स्वामिमान लघुवित्त	११६६	१११४.९	३२२	२३
बीपीइब्लू लघुवित्त वित्तीय संस्था	११२७।१	१११४.८	६६०	४१
नेसनल लघुवित्त	११४०	११५०	२५७७	४०
युनिक नेपाल लघुवित्त	११३५	१११०	८६०	५९
ग्लोबल आईएमई बैंक डिबेन्चर	९९५	९९८	२५	१
सीईडीबी हाइड्रोपावर	९९८	९९८.५	७९१६	१६६
सपोट माइक्रोफाइनान्स	९९०	९९०	४५	४
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट डिबेन्चर	९९०।३	९९०	४७	१
सुजनशील लघुवित्त	९८०.५	९७९	३६०	२४
एशिकल्चरल बैंक डिबेन्चर	९५५	९७४	८०	२
इमर्जिङ नेपाल लि.	९४०	९६४	९१८४	५७
छिमेक लघुवित्त	९५७।१	९५८	४४१४	१२०
जनउत्थान सामुदायिक लघुवित्त	९४७	९५४	२०३	२१
१०२५ प्रमु बैंक डिबेन्चर	९३२	९४५	३१	१
नेपाल एसबीआई बैंक डि०८६	९२६।३	९२५	१००	१
नेपाल एसबीआई बैंक डि०८३	९२०	९११.४	२८८	८
साना किसान विकास लघुवित्त	९०८	९०२	७२९०	१३१
सिमिल बैंक डिबेन्चर	९०७.५	९००.१	२५	१
प्राइम डिबेन्चर २०८८	८८५	९००	५२५	७
माउन्टेन इनजीनी नेपाल	८८०.७	८७६.४	१६९०	३२
कालिञ्चोक दर्शन लि.	८७५	८७३	४७००	१३४
नेपाल दुससंघार कम्पनी	८६९	८७०	१०२३१	१७९
नेको इन्श्योरेन्स	८६२	८७१	२९१८	५८
कुशी बुखारी स्मल हाइड्रो	८७१.१	८७८.३	१९८१	१७२
ग्लोबल आईएमई लघुवित्त	८४१	८४४	५७१	२४
नेपाल इन्भेस्टमेन्ट डिबेन्चर	८३६।२	८३२	२५	१
सांथिला डेमलप्लेमेन्ट बैंक डि.	८२५	८३८	१००	१
मिथिला लघुवित्त	८२२।३	८२०	६५	५
बीओके डिबेन्चर	८१०	८२६	६५	१
सामुदायिक लघुवित्त	८१८.९	८१३	२३	३
किसान लघुवित्त	८००	७९७.८	९६	४
एनएलजी इन्श्योरेन्स	७८६	७९५	८१७०	६९
एन्आइसी एसिया बैंक	७८०	७८२	२३०८४	१८७
स्वावलम्बन लघुवित्त	७७५	७८०	७१५	२०
नेपाल इन्श्योरेन्स	७७४	७७९.९	८५१७	७७
ओरेन्टीयल होटेल्स	७६५	७७४	३७३१	२८
रूकु जलविद्युत	७७९	७७४	४१६	१३
माडुली लघुवित्त	७८०	७७१.१	४७३	१२
शिखर इन्श्योरेन्स	७७०	७७०	३३७७	५५
तारागाउँ रिजेन्सी होटेल	७६५	७७०	१२४७७	४६
एनएमबी डिबेन्चर	७६०	७६२.६	५०	२
सिद्धार्थ प्रिमियर इन्श्योरेन्स	७४१.९	७३९	१२९४३	८२
डिप्रोक्स लघुवित्त	७३३.१	७३५	१२२४	२८
उन्नीती सहकार्य लघुवित्त	७४०.१	७३१	२४६	७
वेन नेपाल लघुवित्त	७१५.५	७२८.९	७७३	९
गुरास लघुवित्त	७२४.३	७१०	६१	३
आशा लघुवित्त	७१०	७०७.८	१७८१	७१
सारनाथ लुम्बिनी इन्श्योरेन्स	७०४	७०५	१५६४	५४
सिटी होटल लि.	७००	७००	२३९३७	३७०
एसियन लाइफ इन्श्योरेन्स	६९४	६९२.३	३१३७९	१८३
नेपाल लाइफ इन्श्योरेन्स	६९०	६९१	१०२७७	१४७
गणपति लघुवित्त	६७२.४	६८६	११३	१
नेपाल रिइन्श्योरेन्स	६९०	६८५	१८५१९	२५३
लक्ष्मी लघुवित्त	६७०	६७९	३२२	११
प्रमु इन्श्योरेन्स	६७२.१	६७२.४	४०६२	३०
मानुसी लघुवित्त	६६४७	६६५	२२१	१०
एन्आइसी एसिया लघुवित्त	६६०	६६३.९	६६५५	१६४
फस्ट माइक्रोफाइनान्स	६४७.९	६४८.९	१०८६९	७५
स्वरोज्जगर लघुवित्त	६३५	६४८.९	३७२०	४१
मनकमाना स्मार्ट लघुवित्त	६३१.५	६३६.१	२२४	१५
धौलागिरी लघुवित्त	६४०	६२५	८५८	३८
धुम्र पार लि.	६२६.८	६२५	५५५	३६
सूर्योदय ओभी लघुवित्त	६२४	६२३.९	५८३	१७
समता धरेलु लघुवित्त	६२०	६२०	७५१	१७
निर्धन उत्थान लघुवित्त	६२०	६१४.९	२७९८	४३
कालिका लघुवित्त	६१६	६१३.१	२२८	११
साधना लघुवित्त	६१८	६१२.१	३४९	२१
हिमालयन लघुवित्त	६१२.१	६११	१२८	८
अभियान लघुवित्त	६०९	६११	२४५८	७८
एम्परेड बैंक	६०८	६०८	२२५५	१८६
मिर्मिरे लघुवित्त	६२९	६०७.५	२३०	११

को बन्लान् मुल्तानका सुल्तान ?

मुल्तान रंगशालाको प्रसिद्धि २००४ मा भारतको पाकिस्तान भ्रमणपछि चुलिएको हो, यसै मैदानमा बुधबार नेपालले पाकिस्तानविरुद्ध रसिया कपमा प्रतिस्पर्धा गर्दै छ

■ विनोद पाण्डे (मुल्तान)

मुल्तान क्रिकेट रंगशालाले खासै धेरै अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटको आतिथ्य गरेको छैन। यहाँ केवल १० एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय र ६ टेस्ट आयोजना भएको छ। आयोजनाका हिसाबले यो बामे सदै छ। तर विश्व क्रिकेटमा मुल्तान क्रिकेट रंगशाला एक विन्ध बनिरहेछ।

३० हजार दर्शक क्षमताको यही मैदानमा बुधवार एसिया कपको पहिलो खेल हुनेछ र पाकिस्तानविरुद्ध पहिलो भेट पनि। त्यो पनि एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियको ताजा विश्व नम्बर एक टोलीसँग।

मुल्तानलाई पहिला कासिम बाग रंगशालाको नामले चिनिन्थ्यो। सन् २००१ देखि मुल्तान क्रिकेट रंगशालाको रूपमा स्थापित भएको हो। त्यही वर्ष पाकिस्तानले एसियन टेस्ट च्याम्पियनसिपमा बंगलादेशविरुद्ध यही मैदानमा खेलेको थियो। एसियन टेस्ट च्याम्पियनसिप पनि कासिम बाग रंगशालाजस्तै विलिन भइसकेको छ।

यो रंगशालाको प्रसिद्धि २००४ मा भारतको पाकिस्तान भ्रमणपछि चुलिएको हो। भारतले डेढ दशकपछि पहिलो पटक टेस्ट शृंखलाका लागि पाकिस्तान भ्रमण गरेको थियो। भारतीय ओपनर वीरेन्द्र सहवागले ३ सय ९ रनको सनसनी इनडस खेलेर यसलाई स्मरणीय बनाइदिएका थिए। उनले पहिलो दिनमै अर्बिजित २ सय २९ रन बनाएका थिए। पाकिस्तानले यो टेस्टमा इनडस हार बेहोरेको थियो।

आकर्षक तेहरो शतकका कारण सहवागलाई 'मुल्तान अफ मुल्तान' को उपाधि दिइएको थियो। कम अन्तर्राष्ट्रिय खेल आयोजना गरे पनि सहवागको त्यही तेहरो शतकले मुल्तान

क्रिकेट रंगशालालाई जीवन्तता दिइरहेको छ। एसिया कपको खेलतालिका निश्चित भएसँगै कप्तान रोहित पौडेल मुल्तानमा गएर खेल्ने प्रसङ्गमा सहवागको तेहरो शतकलाई लिएर रोमाञ्चित थिए। पाकिस्तानका लोकप्रिय क्रिकेटर इन्जमाम उल हक पनि मुल्तानकै हुन्। उनले आफ्नो २५ मध्ये २ टेस्ट शतक यहीं बनाएका छन्। सन् २००१ मा अर्बिजित १ सय १५ र सन् २००३ मा अर्बिजित १ सय ३८, दुवै पटकको प्रतिद्वन्द्वी थियो बंगलादेश। अहिले उनी पाकिस्तान क्रिकेट बोर्डका छनोटकर्ता हुन्, जसले एसिया कपका लागि पाकिस्तानी टोली छनोट गरेको थियो।

क्राँचीमा एक साता प्रशिक्षण र एक अभ्यास खेलेपछि नेपाली टोली मुल्तान आइपुगेको छ। टोली पाकिस्तानसँग पहिलो खेल खेल्न तयार छ। अफगानिस्तानविरुद्ध तीन एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय शृंखला खेलेर पाकिस्तानी टोली आइतबार राति मुल्तान आइपुगेको हो।

कप्तान बाबर आजम, इमाम उल हक र नसिम शाह श्रीलंकाबाट आइतबार लाहोर पुगेका थिए भने सोमबार मुल्तान आएका छन्। पाकिस्तानमा नेपालले आएर खेलेको आधिकारिक भ्रमणको सूची धेरै लामो छैन। सुरक्षाका कारण देखाई पाकिस्तानमा ठूलो टेस्ट टोली आएर खेल्न अस्वीकार गरिरहेको समयमा एसियाली क्रिकेट परिषद्ले सन् २००३ मा एससीसी यू-१९ कप आयोजना गरेको थियो। नेपाली टोली मलेसियामाथि जित प्राप्त गरेर टुफी उचाल्दै आईसीसी यू-१९ विश्वकपलाई छनोट भएको थियो। कर्नफ चौगाई, यशवन्त सुवेदी, शक्ति गौचन, मन्जित श्रेष्ठ, मनोज कटुवाल, लाम्का लामा, पारस खड्का, शरद भेषावकरलगायतका खेलाडी यही प्रतियोगिताबाट जन्म सुरु गरेका थिए।

दुई दशकअगाडि शक्ति गौचन आफूलाई निकै भाग्यमानी सम्भन्थे। भाग्यमानी यसकारण कि उनको कप्तानीमा

भारतले पाकिस्तानमा गएर खेल्न नमानेपछि पाकिस्तानले 'हाइब्रिड' मोडलमा रसिया कप आयोजना गरिरहेको छ, १३ खेलमध्ये चार खेलमात्र पाकिस्तानमा

उपाधि जितेसँगै गरेको एउटा प्रश्न थियो, पाकिस्तानजस्तो टेस्ट खेल्ने राष्ट्रमा नेपालले आएर फेरि कहिले उपाधि जित्ला अनि पाकिस्तानमा आएर नेपालले फेरि कहिले आधिकारिक प्रतियोगिता खेल्न पाउला ? नेपालका लागि १७ वर्ष अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट खेलेका र ५ वर्षअघि सन्यास लिएका शक्तिसामु अहिले दोस्रो प्रश्नको उत्तर अहिले ठीक अगाडि आएको छ। नेपालले पाकिस्तानसँग उमेर समूहमा मात्र होइन एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमै खेल्दै छ। त्यो पनि विवकपपछिको दोस्रो ठूलो प्रभाव पारेको प्रतियोगिता। यहाँ आएर खेल्ने ठूला टोलीको सूचीमा नेपालले आफूलाई पनि उम्थ्याएको छ।

मुल्तानमा ९ महिनाअघि इन्ड्यान्डले आएर पाकिस्तानविरुद्ध खेलेको पछिल्लो टेस्ट हो। मुल्तानले एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय आयोजना गर्न नपाएको १४ महिनाभन्दा बढी भइसकेको छ। मुल्तानमा पाकिस्तानले ६ मध्ये तीन टेस्ट जितेको छ भने दुईमा हार बेहोरेको छ। मुल्तानमा पाकिस्तानको त्यसमध्ये एक हार सहवागको त्यही सुल्तानी इनिङ्सका कारण थियो।

मुल्तानमा खेलिएका १० एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमध्ये पाकिस्तानले ७ जितेको छ। पाकिस्तानले यस भूमिमा २००८ यता खेलेको सबै एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय जित्दै आएको छ।

पाकिस्तानले सन् २००३ मा बंगलादेशविरुद्ध बनाएको ३२३/३ को योगफल यस मैदानको उच्च स्कोर हो। गत वर्ष वेस्ट इन्डिजले दिएको ३ सय ६ रनको लक्ष्य पाकिस्तानले ४ बलअघि पूरा गरेको थियो। मुल्तानमा यही तीन अवसरमा हो एकदिवसीयमा ३ सय रनको आँकडा छोएको। सन् २००६ मा भारतविरुद्ध पाकिस्तान १ सय ६१ रनमा अलआउट भएको थियो।

मुल्तानमा पाकिस्तानको यो न्युन स्कोर हो। २००४ मा जिम्बावे १ सय ४८ रनमा अलआउट भयो, जुन मुल्तानमा खेलिएको एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियकै न्युन स्कोर थियो। बाबर आजमसहित मुल्तानमा भ्रमणकारी टोलीबाट वेस्ट इन्डिजका साइ होप, जोसुवा ब्रुस, मालोन सामुइल्स र बंगलादेशका शकिव अल हसनले एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रियमा शतक बनाएका छन्।

नेपालका आसिफ शेख, कुशल भुर्तेल, भीम साकी, रोहित पौडेल, कुशल मल्ल, आरिफ शेख, दीपेन्द्रसिंह ऐरीले के यो सूचीमा आफूलाई उम्थ्याउला ? त्यसो भएमा त्यो नेपाली खेलाडीको आईसीसीको पूर्ण राष्ट्रविरुद्ध पहिलो एकदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय शतक हुनेछ। कुशल भुर्तेलले जुनमा जिम्बाबेविरुद्ध विश्वकप छनोटमा हारेमा ९९ रन बनाउनु नेपाली खेलाडीको पूर्ण राष्ट्रविरुद्ध उच्च स्कोर हो।

एसियाली क्रिकेट परिषद (एससीसी) ले आयोजना गर्ने एसिया कपलाई पाकिस्तान क्रिकेट बोर्ड (पीसीबी) ले १५ वर्षपछि आतिथ्यता गर्दै छ। तर, भारतले पाकिस्तानमा गएर खेल्न नमानेपछि, पाकिस्तानले 'हाइब्रिड' मोडलमा यो

प्रतियोगिता आयोजना गरिरहेको छ। जसअनुसार एसिया कपका १३ मध्ये ४ खेलमात्र पाकिस्तानमा हुन लागेको हो। पाकिस्तानमा हुने अन्य तीन खेल सबै लाहोरमा हुनेछ।

एसिया कपको खेलतालिका सार्वजनिक गर्नु ठीक अगाडि पीसीबीको अन्तरिम व्यवस्थापन समितिको जिम्मा ७० वर्षीय जाका असराफको नेतृत्वमा आएको थियो। यसअघि पनि पीसीबीको प्रमुख रहिसकेका उनको नेतृत्वमा पाकिस्तानका प्रधानमन्त्रीले १० सदस्यीय अन्तरिम व्यवस्थापन समिति बनाएको थियो। दुई सातापछि कानुनी भ्रमेला पार गर्दै उनले पीसीबीमा नजम सेठीको पूर्ण स्थान लिएका थिए।

असराफ पन्जाबका हुन्। उनले एसिया कपको उद्घाटन खेल आफ्नो प्रान्तमा ल्याउने निर्णय गरेपछि मुल्तानले पाकिस्तान र नेपालबीचको खेल आयोजना गर्न लागेको बताइएको छ। एसिया कपका अन्य ९ खेल श्रीलंकाले आयोजना गर्नेछ। भारतले सबै आफ्नो खेल श्रीलंकामा खेल्नेछ। पाकिस्तानले सेप्टेम्बर २ मा चिरप्रतिद्वन्दी भारतसँग श्रीलंकाको क्यान्डीमा खेल्ने तालिका छ। पाकिस्तानले समूह चरण पार गरेमा सुपर लिगको एक खेल पुनः लाहोर फर्किनुपर्नेछ। पाकिस्तान २०२५ को फेब्रुअरीमा च्याम्पियन्स ट्रफी आयोजना गर्न लागिरहेको छ, त्यही भएर पनि पीसीबी लाहोरबाहेक अन्य सहरमा प्रतियोगिता लिएर गएको हो। नेपाली टोलीको हकमा पाकिस्तानविरुद्ध एसिया कपमा उत्रिएपछि मुल्तानमा अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट निरन्तर आयोजना गर्न सहयोग गर्नेछ।

नतिजालाई एकातिर राखेर सकारात्मक क्रिकेट खेल्न सके त्यो नेपालका लागि मुल्तानमा सुल्तान बराबर हुने निश्चित छ। नेपाली ब्याटर भीम साकीले भनेकै एउटा लामो यात्राको सुरुआत एक पाइलाबाटै हुन्छ। नेपालको लामो यात्राको सुरुआत मुल्तान क्रिकेट अन्तर्राष्ट्रियमा पाइला टेकेर हुँदै छ।

■ छोटकरी

तेक्वान्डो बैकक जाने

काठमाडौँ (कास)- १९ औँ एसियाली खेलकुदलाई वैदेशिक प्रशिक्षणका लागि तेक्वान्डो टोली मंगलबार थाइल्यान्डको बैकक जाने भएको छ। एसियाड चीनको हाङभाउमा असोजमा हुनेछ। खेलाडीमा राहुल कुमार गोविन्दबहादुर आले, वीरबहादुर मगरा, अभिषेक बराल र ज्याकी यादव तथा महिलामा अञ्जली तामाङ, आयशा लामा, सन्ध्याकुमारी सिंह र इन्दिरा बस्नेत छन्। प्रशिक्षकमा टीकाप्रसाद लिम्बू, कुमार लामा घिसिङ र जानी चुनारा छन्। टोली सेप्टेम्बर १७ मा नेपाल फर्कने चीन जानेछ।

चोपडालाई स्वर्ण

बुडापेस्ट (एएफपी)- भारतका ओलम्पिक च्याम्पियन नीरज चोपडाले ज्याभलिनमा आइतबार विश्व च्याम्पियनसिपको स्वर्ण पदक जितेका छन्। २५ वर्षीय उनी बुडापेस्टमा ८८.१७ मिटर दूरीमा ज्याभलिन फाल्दै विश्व च्याम्पियन भएका हुन्। गत वर्ष रजत जितेका थिए। पाकिस्तानका कमनवेल्थ गेम्सका च्याम्पियन अरसद नदिले ८७.८२ मिटर फाल्दै रजत जिते। चेक गणतन्त्रका ज्याकुब भादलेचले ८६.६७ मिटर कांस्य पदक हात पारे।

साउदी प्रशिक्षकमा मान्चिनी

रियाद (एपी)- महत्वाकांक्षी साउदी अरेबियाले आफ्नो राष्ट्रिय फुटबल टिमको प्रशिक्षकमा सोमबार इटालीका रोबर्टो मान्चिनीलाई २०२७ सम्म नियुक्त गरेको छ। राजीनामा दिएको दुई सातापछि मान्चिनीले नयाँ जिम्मेवारी सम्हाल्न लागेका हुन्।

ताप्लेजुङ गोल्डकप भदौ १४ देखि

ताप्लेजुङ (कास)- ताप्लेजुङ गोल्डकप फुटबल प्रतियोगिताको उद्घाटन खेल आयोजक मानाभारा युथ क्लब र जुट विकास फुटबल एकेडेमी इटहरीबीच हुने भएको छ। लाखेजात्रा खेल सञ्चालक मोरङबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ। पहिलो चरणको अन्तिम खेल १७ गते रेडस्टार फुटबल क्लब विर्तामोड र युनाइटेड खर्साङ एफसी दर्जिलिङबीच हुनेछ।

प्रतियोगितामा ८ टिम सहभागी छन्। भदौ १८ र १९ मा सेमिफाइनल र २० गते फाइनल हुनेछ। भानुजन माविको मैदानमा हुने प्रतियोगितामा अधिकांस क्लबले विदेशी र ए डिभिजनका खेलाडी ल्याउने खेल सञ्चालक समितिका अध्यक्ष देवराज गुरुङले बताए। 'अहिले प्रतियोगिताहरू नभएकाले अधिकांस खेलाडी फुर्सदिला छन्।' उनले भने, 'क्षापा, मोरङका क्लबले विदेशी र ए डिभिजनका खेलाडी ल्याउने छन्।' आयोजकले भने आफ्नै जिल्लाका

खेलाडी मैदान उतार्ने तयारी गरेको छ। उनीहरूलाई बन्द प्रशिक्षणमा राखिएको समितिका सचिव टिकेन्द्र नेपालीले बताए। विजेताले ३ लाख र उपविजेताले १ लाख ५१ हजार पुरस्कार प्राप्त गर्ने आयोजकले बताए। विभागत रूपका उत्कृष्ट खेलाडीलाई पुरस्कार राखिएको छ।

२०२९ सालदेखि सुरु भएको प्रतियोगिता दुई वर्ष कोरोना र एक वर्ष खेल मैदानको अभावमा रोकिएको थियो। यस वर्ष पनि आयोजक आफैले मैदान बनाउनुपरेको र अब खेल योग्य भएको अध्यक्ष गुरुङ बताउँछन्। मैदान मर्मतका लागि लाखौँ रुपैयाँ खर्च भइसकेको कोषाध्यक्ष निरोज श्रेष्ठले बताए।

सेमिफाइनलअघिका खेलमा एक सय, सेमिफाइनलमा २ सय र फाइनलमा २ सय ५० रुपैयाँ टिकटदर निर्धारण गरिएको छ। करिब ५ हजार दर्शक क्षमताको बाँसको करणजाबाट प्यारापिट निर्माण भइरहेको आयोजकले जनायो। ४७ लाख रुपैयाँ खर्च हुने अनुमान गरिएको प्रतियोगितामा २० लाख टिकटबाट उठ्ने अपेक्षा आयोजकको छ। फुड्लिङ नगरपालिका, गोर्खा बुझी मुख्य आयोजक रहेको प्रतियोगितामा जिल्लाका सबै पालिकाले आर्थिक सहयोग गर्ने वचन दिएको आयोजक बताउँछ।

लिभरपुलको एक उत्कृष्ट जित

लन्डन (एएफपी)- लिभरपुलका ट्रेन्ट एलेक्जान्डर आर्नोल्डले इंग्लिस प्रिमियर लिगमा आइतबार न्युकासल युनाइटेडमाथि प्राप्त जितलाई अहिलेसम्मकै एक उत्कृष्ट रहेको बताएका छन्। १० खेलाडीमा समेटिएको लिभरपुलले न्युकासल युनाइटेडमाथि २-१ को सनसनीपूर्ण जित निकालेको छ। खेलमा १-० ले पछाडि रहेको स्थितिबाट रहेको स्थितिमा फाइदा लिन सकेन। वैकल्पिक निर्णायक गोल दोस्रो हाफको इन्जुरी समयको तेस्रो मिनेटमा सम्भव भएको थियो। यसका लागि मोहमद सलाहले गतिलो पास निकाले।

'यो जितका लागि हामीले वास्तवमै निकै कठिन संघर्ष गर्नुपर्थ्यो। त्यस अर्थमा यो जितलाई क्लोप आएयताको एक उत्कृष्ट प्रदर्शन मान्न सकिन्छ। पछि हामीले यो खेल फर्केर हेर्दा विशेष मानेर हेर्ने छौँ,' आर्नोल्डले भने। बेल्फिकाका दुई वर्षअघि ८ करोड ५० लाख पाउन्डमा आएयता निर्णायक प्रदर्शन गर्न संघर्षरत थिए। तर न्युकासलविरुद्ध निर्णायक प्रदर्शन गरेपछि उरुक्वेली खेलाडीले आफ्नो उपयोगिता सिद्ध गरेका छन्।

जार्जिन नुबेज

पहिलो गोल पेनाल्टीबाट सम्भव भयो। बायर्नको २ खेलबाट ६ अंक भएको छ।

थोमस टचेल्को टिमको नियन्त्रणमा पूरा खेल थियो। जितपछि टोटनहमका पूर्वकप्तान केनले भने, 'यो खेल उत्कृष्ट रहयो, घरेलु दर्शक अगाडि दुई गोल गर्नुको खुसी अलग्गै हुन्छ।' टिममा अझै पनि सुधार आवश्यक छ। तर सुरुआती दुई खेलमा ६ अंक बटुल्न सक्नु राम्रो मान्न सकिन्छ। समर्थनका लागि बायर्नका प्रशंसकलाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु।' अर्को खेलमा मेन्ज र फ्रान्कफर्टबीचको खेल १-१ को बराबरी टुंगिए।

स्वैन

म्याड्रिड- डिफेन्डिङ च्याम्पियन बार्सिलोनाले सेन्ती ला लिगामा आइतबार सात गोलको रोमाञ्चक खेलमा भिल्बारियललाई ४-३ ले हराएको छ। खेलको ७१ औँ मिनेटमा रोबर्ट लेवान्डोस्कीले निर्णायक गोल गरे। त्यसअघि फेरान टोरेसले बराबरी गोल गरेका थिए। भिल्बारियलका लागि २-० ले पछाडि रहेको स्थितिमा जुवान फोएथ, एलेक्जान्डर सोरलोथ र एलेक्स वेनाले गोल गरे। खेलको सुरुआती १५ मिनेटभित्र जाभी र फ्रान्क डी जङको गोलमा बार्सिलोना सुरुमै अगाडि रहन सफल भएको थियो।

जाभीको गोलमा लातिन यमलले पास उपलब्ध गराए। यसक्रममा उनी ला लिगा इतिहासमै गोलको अवसर सिर्जना गर्ने कान्छा खेलाडी भएका छन्। खेलका बेला उनी १६ वर्ष ४५ दिनमात्र भएका थिए। ज्याभीको बार्सिलोनाको ३ खेलबाट ७ अंक भएको छ। यो उसको पारम्परिक प्रतिद्वन्दी रियल म्याड्रिडसँग २ अंकको दूरी हो। अन्य खेलमा ओसासुनाले भ्यालेन्सियालाई २-१ र एथलेटिको बिस्काओले रियल बेर्तिसलाई ४-२ ले हराए।